

MUONGOZO WA UFUNDISHAJI KUSOMA KISWAHILI

Toleo la Kiswahili
Darasa la 1

21st Century Basic Education Program (TZ21)

MUONGOZO WA UFUNDISHAJI KUSOMA KISWAHILI

Darasa la Kwanza

Zanzibar

Januari 2013

Kanusho

Muongozo huu wa kufundisha usomaji kwa darasa la kwanza umechapishwa na (Jina la mchapishaji) kwa msaada wa Marekani kupitia shirika la msaada la Marekani (USAID) na kuwezesha na Creative Associates International. Yaliyomo katika kitini hiki yanatokana na mwandishi na mchapishaji wake na hayawakilishi maoni na msimamo wa USAID wala Serikali ya Marekani.

Shukrani

Mpango wa Elimu wa TZ21 unapenda kutoa shukrani za dhiti kwa watu wote kwa kutoa msaada wa kiufundi, kitaaluma na kifedha ambao umesaidia katika maendeleo, tafsiri, kuhariri na kuchapisha kitini hiki cha kumfundisha mwalimu. Shukurani za pekee zinaelekezwa kwa WEMA Zanzibar; Taasisi ya Elimu Zanzibar, Taasisi ya Elimu Tanzania, Vyuo vya Ualimu, Dkt Diane Prout na Lynn Evans (), Msimamizi Mkuu wa Programu (Renuka Pillay) kwaajili ya mpango wa Elimu na walimu wa Skuli za Msingi.

Katika hali halisi si rahisi kuutaja kila mchango uliotolewa kufanikisha kazi hii. Walimu wengi wenye moyo wa kujitolea na wataalamu mbalimbali walishiriki katika kazi hii. Tunapenda kuwataja baadhi yao.

- **Maryam Abdullah Yusuf** – Kamishna wa Elimu kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Yahya I A'wakr** – Mkaguzi Mkuu wa Elimu kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Sichan H. Foum** – Mkurugenzi wa Shirika la Huduma za Maktaba kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Uleid Juma Weldi** – Mkurugenzi wa Elimu ya Maandalizi na Msingi kutoka WEMA
- **Ameir S.H Njeketu** – Mkurugenzi wa Baraza la Mitihani kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Suleimab Y. Ame** – Mkurugenzi wa Taasisi ya Elimu kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Omar Said Ali** – Mkurugenzi wa Teknolojia ya Habari na Mawasiliano kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Charles Nonga** – Msimamizi Msaidizi wa Programu TZ 21 (Zanzibar)
- **Mohamed Ali Mohamed** – Mkuza Mitaala Mkuu wa Taasisi ya Elimu kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Said S. Al – Abry** – Mkuu wa Divisheni wa Kituo cha Taifa cha Walimu (NTRC) kutoka WEMA (Zanzibar)
- **Ame J. Khatib** – Afisa wa Elimu ya Msingi kutoka WEMA (Zanzibar)

- **Hassan Khamis Juma** – Mkuu wa Utayarishaji wa Vitabu kutoka Maktaba Kuu (Zanzibar)
- **Hamad P. Simai** – Mkuu wa Divisheni ya Usanifu wa Vifaa vya Kufundishia na Kujifunzia
- **Othman Sharif** – Mtaalamu wa Utafiti na Kumbukumbu kutoka TZ 21 (Zanzibar)
- **Lawrence Kunambi** – Mratibu wa Mitaala wa Taasisi ya Elimu Tanzania kutoka WEMA (Tanzania)
- **Brandina Milumba** – Mkaguzi wa Skuli kutoka Manispaa ya Mtwara
- **Zahor Mwalim Muhidin** – Mkufunzi kutoka Chuo cha Kiislamu
- **Ali Mwalimu Rashid** – Mtalamu wa lugha kutoka Chuo Kikuu cha Taifa cha Zanzibar
- **Hamisi Mwaya** – Mkufunzi kutoka chuo cha Ualimu Kitangili
- **Zainabu Ngwende** – Chuo cha Ualimu Mtwara
- **Maulid Lipagati** – Chuo cha Ualimu Mtwara
- **Veronica Macha** – Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Chang'ombe Dar es Salaam
- **Mary Simumba** – Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mbuyuni Dar es Salaam
- **Royce Nyoni** – Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mbuyuni Dar es Salaam
- **Subira Iddi Khamis** – Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mkunazini Zanzibar
- **Fatuma Karande** – Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Kibasila Mtwara
- **Aristarick Lyimo** – Mratibu wa Mradi kutoka Mradi wa vitabu vya watoto
- **Justin Machela** – Mpango wa Elimu ya Msingi kutoka TZ21 Mtwara
- **Joseph Mbasha** – Mratibu wa Mafunzo kutoka ofisi za TZ21 Dar es Salaam
- **Asha M Mohamed** – Mtalaamu wa Elimu kutoka TZ21 Zanzibar

- **Mashauri Heriel** – Kutoka ofisi ya Manunuzi na Afisa Ugavi/TEHAMA kutoka TZ21 Dar es Salaam
- **Daud Kweba** – Afisa Usimamizi na Tathmini kutoka TZ21 Dar es Salaam
- **Douglas Bell** – Mkurugenzi kutoka IYF
- **Hassan Libingai** – Mratibu Msaidizi wa Mradi wa Vitabu vya Watoto
- **Dkt Rest Lasway** – Mshauri wa Sera kutoka TZ21 Dar es Salaam
- **Andrew Muya** – Mratibu Msaidizi wa Mradi kutoka Mradi wa vitabu vya watoto - Mtwara
- **Cresencia Ngasoma** – Mwalimu kutoka Manispaa ya Ilala
- **Saada S Rashid** – Mratibu Kituo cha Walimu Bububu kutoka Zanzibar
- **Adrehem Kayombo** – Mtalaam wa Mitaala ya Elimu kutoka TZ21/IYF Ofisi Dar es salaam
- **Vincent Katabalo** – Meneja wa Mafunzo ya Walimu TZ 21 Ofisi ya Dar es salaam

Yaliyomo

Kanusho	ii
Shukrani	iii
Mawanda na Mtiririko wa ufundishaji kusoma Kiswahili.....	viii
Mtiririko wa somo	1
1.0 Kufundisha herufi mM na aA	1
2.0 Kufundisha sauti mM na aA.....	7
3.0 Kufundisha sauti M, a.....	13
4.0 Kufundisha sauti A, m.....	19
5.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo.....	25
6.0 Kufundisha sauti k.....	30
7.0 Kufundisha sauti K.....	35
8.0 Kufundisha sauti i.....	42
9.0 Kufundisha sauti l.....	48
10.0 Marudi (herufi kubwa na ndogo)	54
11.0 Kufundisha sauti s.....	59
12.0 Kufundisha sauti S.....	65
13.0 Kufundisha sauti o	71
14.0 Kufundisha sauti O.....	76
15.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo.....	82
16.0 Marudio na kutilia mkazo (Chagua herufi kutoka siku tofauti)	87
17.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti):	92
18.0 Marudio na kukazia maarifa (chagua herufi kutoka siku tofauti)	96
19.0 Marudio na kukazia maarifa (chagua herufi kutoka siku tofauti)	101
20.0 Kufundisha sauti t	106
21.0 Kufundisha sauti T	112
22.0 Kufundisha sauti u	118
23.0 Kufundisha sauti U.....	124
24.0 Rudia herufi kubwa na ndogo.....	130
25.0 Kufundisha sauti p	134
26.0 Kufundisha sauti P	140
27.0 Kufundisha sauti e	146
28.0 Kufundisha sauti E.....	152
29.0 Rudia herufi kubwa na ndogo	158

30.0	Kufundisha sauti <i>b</i>	162
31.0	Kufundisha sauti <i>B</i>	168
32.0	Kufundisha sauti <i>j</i>	174
33.0	Kufundisha sauti <i>J</i>	180
34.0	Rudia herufi kubwa na ndogo	186
35.0	Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)	191
36.0	Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)	196
36.0	Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)	201
37.0	Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)	206
39.0	Kufundisha sauti <i>F</i>	216
40.0	Kufundisha sauti <i>d</i>	222
41.0	Kufundisha herufi <i>D</i>	228
42.0	Marudio (herufi kubwa na ndogo).....	234
43.0	Kufundisha sauti <i>n</i>	239
44.0	Kufundisha sauti <i>N</i>	245
45.0	Kufundisha herufi <i>l</i>	251
46.0	Kufundisha herufi <i>L</i>	257
47.0	Rudia herufi kubwa na ndogo	263

Mawanda na Mtiririko wa ufundishaji kusoma Kiswahili

Katika muongozo huu istillahi mpya, shughuli za kufanya, na vifupi vya maneno vimefafanuliwa. Hata hivyo baadhi yake zinahitaji ufafanuzi wa ziada ili kueleweka vizuri kwa mwalimu.

Namna ya kwafundisha wanafunzi kuandika herufi Mwalimu: Shika kadi ya herufi au iandike ubaoni

- **Mwalimu: Fuatisha umbo la herufi na kisha useme:**
- **Nitazame: Tazama maandishi**
- **Chunguza herufi** – Mwalimu aonesha uandishi wa herufi. (Unapoandika herufi upana wake unatakiwa ulingane na upana wa mkono wako. Nafasi kati ya herufi na herufi lazima iwe unene wa kidole cha kati na shahada vilivyoungana
- Mwalimu anasema:[**sauti ya herufi**]
- Angalia ninayoandika [**sauti ya herufi**]
- [**Hatua ya 1, 2, 3, nk. ya kuandika herufi**].
- **Rudia sauti ya herufi kila unapofuatisha umbo la herufi**
- **Mwalimu:** Shika kadi ya herufi au iandike ubaoni
- **Mwalimu: Fuatisha umbo la herufi na kisha useme:**
- **Nitazame: Tazama maandishi**
- **Chunguza herufi** – Mwalimu aonesha uandishi wa herufi. (Unapoandika herufi upana wake unatakiwa ulingane na upana wa mkono wako. Nafasi kati ya herufi na herufi lazima iwe unene wa kidole cha kati na shahada vilivyoungana
- Mwalimu anasema: [**sauti ya herufi**]
- Angalia ninayoandika [**sauti ya herufi**]
- [**Hatua ya 1, 2, 3, nk. ya kuandika herufi**].
- **Rudia sauti ya herufi kila unapofuatisha umbo la herufi**

Mfano:

- Niangalie. Tazama maandishi.
- /b/

Chunguza umbo

- Anzia juu
- Chora mstari kushuka chini
- Chora duara

Mfano:

- Niangalie. Tazama maandishi.
- /b/

Chunguza umbo

- Anzia juu
  - Chora mstari kushuka chini
  - Chora duara
- Maneno yaliyokolezwa na kulalia upande huashiria maneno ya mwalimu.
  - Maneno yaliyo katika mabano – kwa mfano: (wakati wa kuonesha kila herufi) – Hueleza matendo ya mwalimu wakati anapotamka maneno yaliyokolezwa na kulalia upande.
  - Maneno yaliyokolezwa na kulalia upande yakiwa katika mabano au vitenganishi **/Sauti ya herufi/, [neno], [Jina la mwanafunzi]**, Hufafanua maneno yanayotamkwa na mwalimu.
  - Maneno yaliyo kawaida katika mabano– [neno], /sauti ya herufi/, – Huelezea maneno yanayotamkwa na mwanafunzi
    - inamaanisha “ndiyo”
    - inamaanisha “hapana”
    - inamaanisha “toa msaada”

Hatua saba zilizo katika Muongozo wa Mwalimu

1. Mapitio ya herufi ★

a. somo lililopita

Sauti

Umbo

- b. **Mchanganyiko** – Sauti tatu zilizofundishwa mara ya mwisho katika utaratibu uliochanganywa

2. Utambuzi wa Sauti ★

- a. **Maneno mchanganyiko** – kutoka kwenye masomo yaliyotangulia

- b. **Herufi mpya iliyo katika neno** – sauti ya herufi mpya ya mwanzo

3. Herufi mpya ★

- a. **sauti**

- b. **Umbo**

4. Uganisha na kutenganisha silabi ★★

- a. **Herufi mpya** – Uganisha silabi na herufi mpya

b. **Mchanganyiko** – Unganisha mchanganyiko wa silabi mbili

5. UGANISHA NA TENGANISHA MANENO ★ ★

a. **Mchanganyiko wa maneno-**

6. Andika ★ ★

a. **Herufi Mpya –**

b. **Herufi tatu zilizofundishwa kabla –**

7. Andika SENTENSI, hadithi au nyimbo

Mtiririko wa somo

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

1.0 Kufundisha herufi mM na aA

Wiki ya 1: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi m, a kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi m, a • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Waulize wanafunzi maneno ambayo huyasikia nyumbani
  - Tenganisha hayo maneno katika silabi

Fundisha sauti **m, a** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sauti mwanzo wa neno</i> [mama] ni? /m/ <i>Sikiliza, /mmm/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno</i> [maji] ni? /a/ <i>Sikiliza, /mmm/</i></p> <p><i>Sauti mwanzo ya neno</i> [ana] ni? /a/ <i>Sikiliza, /aaa/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno</i> [ali] ni? /a/ <i>Sikiliza, /aaa/</i></p>	<p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo katika neno</i> [mama] <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno</i> [mama] ni /mmm/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / mmm/</p> <p><i>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno</i> [maji] kama ulivyofanya kwa [mama]</p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno</i> [ana] <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno</i> [ana] ni /aaa/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / aaa/</p> <p><i>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno</i> [ali] kama ulivyofanya kwa [ana]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [mama/maji/ana/ali] ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <p><i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</i></p> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? <p><i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</i></p> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /m/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*mama, ana, maji, mawe, saa, ali, ama*]
Fanya hivyo pia kwa sauti /a/ watakapoisikia mwanzoni mwa neno.
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /m/.
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /a/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **m** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **m, a** kutumia muongozo ufuatao:

			<p>Mwanafunzi: “Unatenda” Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi ‘a, m’)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?
--	--	--	---

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Hii ni herufi m. Onesha wanafunzi herufi m. Herufi m inaunda sauti /mmm/.</p> <p>Onesha wanafunzi a. Herufi a inaunda sauti /aaa/.</p>	<p>Herufi m inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/</p> <p>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi a. (Onesha wanafunzi herufi a). Herufi a inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
---	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **m, a** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **m**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **a**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**mama, maji, ana, ali**] ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno sauti katika neno mama na ama (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /m/ / a/ /m//a/, /a/ /m/ /a/

- Unganisha sauti kisha sema neno **[mama]**. Fanya hivyo kwa neno **[ama]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[mama, ama]**, kisha watamke neno lote **[mama, ama]**
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno hilo
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[mama]** ni **/mmm/**, inayofuata **/aaa/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[mama]**. Neno hilo ni **[mama]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[mama]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anapika.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mama anapika]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[mama]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[mama]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya **[anapika]**:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anapika**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[mama, ama, maa, amaa]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo.

ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni

Ufahamu

Mama yangu anaitwa Ana. Anapenda kupika wali. Sisi tunapenda wali.

Maswali ya Ufahamu:

- Mama anaitwa nani?
- Mama anapenda kupika nini?
- Kwa nini watoto wanapenda wali?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/m/** na **/a/**

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

2.0 Kufundisha sauti mM na aA

Wiki ya 1: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi a, m kwa kutumia muongozo ufuatao • Kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, kadi za maneno na kadi za sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi a, m • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/m/,/a/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopo ita (**Usiandike Maneno**). **[maa, ama, mama]**

Fundisha sauti **a, m** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
	<p>Sauti mwanzo ya neno [apa] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [aga] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p> <p>Sauti mwanzo ya neno [mawe] ni? /m/ Sikiliza, /mm/</p>	<p>Rudia sauti zote na maneno</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [apa]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [apa] ni /aaa/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [aga] kama ulivyofanya kwa [apa]</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [mawe]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [mawe] ni /mmm/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [apa/aga/mawe/mate]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <p>Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema:</p> <p>Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema:

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [mate] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/</i></p>	<p><i>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [mate] kama ulivyofanya kwa [mawe]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
---	--	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /m/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo **mwanzoni** mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**mama, asante, maji, mawe, saa, ana, ama**].
Fanya hivyo pia kwa sauti /a/ watakapoisikia mwanzo mwa neno.
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /m/.
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /a/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **m** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **a, m** kwa kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi a.</i> Onesha wanafunzi herufi a. Herufi a inaunda sauti / aaa/.</p> <p>Onesha wanafunzi m. Herufi m inaunda sauti / mmm/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi a.</i> (Onesha wanafunzi herufi a) Herufi a inaunda sauti gani? sote kwa pamoja. Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / aaa/</p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi m.</i> (Onesha wanafunzi herufi m). Herufi m inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / mmm/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi ‘a, m’)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)
---	---	--	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **m, a**, (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha oneshwa moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **a**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **m**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha maneno; [**ama, mama**] ubaoni kisha sema "Tizama maandishi".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**). /a/ /m/ /a/, /m/ /a/ /m/ /a/.
- Uganisha sauti kisha sema neno [**ama**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**ama**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno

- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**ama**] ni /**aaa**/, inayofuata /**m**/, ya mwisho /**aaa**/. Neno gani hilo? [**ama**]. Neno hilo ni [**ama**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**ama**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anapika.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama anapika**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA NENO; [**ama**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**mama**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [**anapika**]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anapika**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**mama, ama, maa, amaa**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa

na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Mama yangu anaitwa Ama

Anapenda kupika wali

Sisi tunapenda wali

Maswali ya Ufahamu:

- Mama anaitwa nani?
- Mama anapenda kupika nini?
- Kwa nini watoto wanapenda wali?

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

3.0 Kufundisha sauti M, a

Wiki ya 1: Siku ya 3

Tarehe: _____

Muongozo wa ufundishaji: Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika

Malengo:

- Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi **M, a** kwa kutumia muongozo ufuatao
- Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi
- Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi
- Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu

Zana:

- Kadi za herufi **M, a**
- Kadi za herufi kwa ajili ya marudio
- Kadi za maneno
- Andika neno [**mama**] ubaoni
- Kadi za sentensi
- Hadithi au Nyimbo
- Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/,/m/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*ma, mama, mama*]

Fundisha sauti **M, a** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	<i>Sauti mwanzo ya neno [mama] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/</i>	<i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [mama]</i> <i>Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno [mama] ni /mmm/</i> <i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/</i> <i>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [maji] kama ulivyofanya kwa [mama]</i> <i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [ana]</i> <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ana] ni /aaa/</i>	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [<i>mama/maji/ana/ ali</i>]? <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Wavulana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</i>

	<p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [maji] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/</p> <p>Sauti mwanzo ya neno [ana] ni? /n/ Sikiliza, /aaa/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ali] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p>	<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [ali] kama ulivyofanya kwa [ana]</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	---	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /**m/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[mama, mama, ali, maji, mawe, saa, aga, ama]**.
- **Fanya hivyo pia kwa sauti /a/ watakapoisikia mwanzoni mwa neno.** Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /**m/**.
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /**a/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **m, a**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **m** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **M, a** kutumia muongozo ufuatao

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi M. Onesha wanafunzi herufi M. Herufi M inaunda sauti /mmm/.</i></p> <p>Onesha wanafunzi a. Herufi a inaunda sauti /aaa/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi M. (Onesha wanafunzi herufi M) Herufi M inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/</p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi a. (Onesha wanafunzi herufi a). Herufi a inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi ‘M, a’)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</i> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? <i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</i> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	--	---

★ ★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: **M, a**, (AU andika herufi hizo ubaoni).
  - Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha oneshwa moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
- (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)**
- Tamka sauti ya herufi **M, a**
  - Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **a**.
  - Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha maneno; [**ama, Mama, Maa**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
  - Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**).
/m/ /a/ /m/ /a/,
  - Unganisha sauti kisha sema neno [**Mama, ama, Maa**].
  - Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**mama**], kisha watamke neno lote.
  - Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
  - Sahihisha makosa.
  - Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
  - Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
  - Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**mama**] ni **/mmm/**, inayofuata **/aaa/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? [**mama**]. Neno hilo ni [**mama**].
  - Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**mama**]
  - Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Mama anapika.
  - Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama anapika**].
  - Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA NENO; [**ama**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Mama**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [anapika]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anapika**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*Mama, ama, Maa, amaa*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesho maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesho msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mama yangu anaitwa Ana

- Anapenda kupika wali
- Sisi tunapenda wali

Maswali ya Ufahamu:

- Mama anaitwa nani?
- Mama anapenda kupika nini?
- Kwa nini watoto wanapenda wali?

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

4.0 Kufundisha sauti A, m

Wiki ya 1: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi A, m kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi A, m • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Apa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/m/,/a/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**mawe, aga, maji, maam, apa**]

Fundisha sauti **A** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
	<p>Sauti mwanzo ya neno [ana] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p>	<p>Rudia sauti zote na maneno</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [ana]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ana] ni /aaa/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /aaa/</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [ama] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni /</p> <p>aaaa/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [ana/ama/mama/maji]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p>

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti ya mwanzo ya neno [mama] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [maji] ni? /a/ Sikiliza, /aaa/</p>	<p>pamoja nawe. (Haya sote tuseme) / aaaa/</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [mama]</p> <p>Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno [mama] ni /m/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) / mmm/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [maji] kama ulivyofanya kwa [mama]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
  - Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /**m/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[aga, mama, apa, maji, mawe, saa, ana, ama]**
- Fanya hivyo pia kwa sauti /a/ watakapoisikia mwanzoni mwa neno.**
- Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /**m/**.
  - Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /**a/**.
  - Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **M, a**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **M** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **A, m** kutumia muongozo ufuatao:

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda" TIZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	<p><i>Hii ni herufi A.</i> Onesha wanafunzi herufi A. Herufi A inaunda sauti / aaa/.</p> <p><i>Hii ni herufi m.</i> Onesha wanafunzi herufi m. Herufi m inaunda sauti / mmm/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi A.</i> (Onesha wanafunzi herufi A) Herufi A inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / aaa/ <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi m.</i> (Onesha wanafunzi herufi m) Herufi m inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p>	<p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi A, m)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi?

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / mmm/</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **A, m**, (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **A**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **m**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Ama, mama**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/a/ /m/ /a/
- Unganisha sauti kisha sema neno [**ama**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**ama**], kisha tamka neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.

- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha watamke pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Ama**] ni /aaa/, inayofuata /mmm/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Ama**]. Neno hilo ni [**Ama**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Ama**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anaitwa Ama.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama anaitwa Ama.**]
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**Ama**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**mama**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [**anaitwa**]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anaitwa**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**mama, Ama, maa, Ana**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Mama yangu anaitwa Ama
Anapenda kupika wali
sisi tunapenda wali

Maswali ya Ufahamu:

- Mama anaitwa nani?
- Mama anapenda kupika nini?
- Kwa nini watoto wanapenda wali?

Weka alama vyema baada ya kufundisha

5.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 1: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la mM, aA Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi mM, aA • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/m/, /a/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia. /m/, /a/</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi “Tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote za maneno</i></p> <p><i>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita. /m/, /a/</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafunzi “Unatenda”</p> <p>Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnyayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)
---	---	--	--

			Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	--	---

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **mM, aA**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **mM, aA,**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **mM, aA** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi mM.</i> Onesha wanafunzi mM. Herufi mM inatoa sauti /mmm/. <i>Hii ni herufi aA.</i> (Onesha wanafunzi aA.) Herufi aA inatoa sauti /aaa/.	TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti mM.</i> (Onesha wanafunzi mM.) <i>Sauti mM inatoa sauti gani, kila mmoja?</i> Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

		<p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi aA. (Onesha wanafunzi herufi aA.) Herufi 'aA' inaunda sauti gani, kila mmoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p>	
--	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **mM, aA** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **mM**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **Aa**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[Mama, Ama, Maa]** kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) **/m/ /a/ /m/ /a/, /a/ /m/ /a/**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[mama]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno **[mama]**, na kisha tamka neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda]**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[mama]** ni **/mmm/**, inayofuata **/aaa/** inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/aaa/**. Ni neno gani hilo? **[mama]**. Neno ni **[mama]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[mama]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [*mama, ama, aama, maa*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia neno [*mama*]

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*mama*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limeshafundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

6.0 Kufundisha sauti **k**

Wiki ya 2: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi k kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi k • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [kiti] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/a/,/m/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**maka, kama, ama, aka, kaa, amka**]

Fundisha sauti **k** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda" Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [kaa, kama]?
--------------	----------------------------	---	--

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sauti mwanzo ya neno [kaa] ni? /k/ Sikiliza, /k/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [kama] ni? /k/ Sikiliza, /k/</i></p>	<p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [kaa]</i></p> <p><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [kaa] ni /k/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /k/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [kama] kama ulivyofanya kwa [kaa]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
---	---	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /k/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[kaa, kama, amka, aka]**
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /k/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **k** kisha waulize hiyo ni herufi gani?
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **k** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: "Ninatenda"</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi k.</i></p> <p>Onesha wanafunzi herufi k. Herufi k inaunda sauti /k/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi k. (Onesha wanafunzi herufi k) Herufi k inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /k/</i></p>	<p>Mwanafunzi "Unatenda"</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi k)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)
---	---	---	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **k** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **k**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[kaa]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/k/ /a/ /a/**,
- Unganisha sauti kisha sema neno **[kaa]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[kaa]**, kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[kaa]** ni **/k/**, inayofuata **/aaa/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[kaa]**. Neno hilo ni **[kaa]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[kaa]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno

ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama amekaa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama amekaa**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Kambuzi meme kamlilia mama ye

Kambuzi meme kamlilia mamaye

Kamwambia kwea kwea mlima una mawe

Kamwambia kwea kwea mlima una mawe

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**amka, kaa, amekaa**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**kiti**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [amekaa**]:**

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **amekaa**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**kaa, amka, kama, amaka, akama**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesho maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mwalimu wetu anaimba.

Nyimbo yake ni nzuri.

Watoto wote tumefurahi.

Wote tunaimba na kucheza.

Maswali ya Ufahamu:

- Mwalimu anafanya nini?
- Kwa nini watoto wamefurahi?
- Nani atakuja kuimba na kucheza?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /k/

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

7.0 Kufundisha sauti K

Wiki ya 2: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi K kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi K • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Kiti] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/,/m/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*maka, kama, ama, aka, kaa, amka*]

Fundisha sauti **K** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti	Sauti mwanzo ya neno [Kaa] ni? /k/ Sikiliza, /k/	Rudia sauti zote na maneno	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Kaa/Kama]?
(USIANDIKE)	Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Kama] ni? /k/ Sikiliza, /k/	Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Kaa] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [Kaa] ni /k/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /k/	Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)

		<p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo za neno [Kama] kama ulivyofanya kwa [Kaa]</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /**k**/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**kaa, kama, amka, aka**] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /**k**/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **k** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **K** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi K.</i></p> <p>Onesha wanafunzi herufi K. Herufi K inaunda sauti /k/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi K.</i> (Onesha wanafunzi herufi K)</p> <p>Herufi K inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /k/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi K)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **K** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **K**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Kaa**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /k/ /a/ /a/,
- Uganisha sauti kisha sema neno [**Kaa**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [Kaa], kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (Mnatenda).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [kaa] ni /k/, inayofuata /aaa/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [kaa]. Neno hilo ni [kaa].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [kaa]

- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)

Sentensi rahisi:

Mama amekaa.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama amekaa**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Kambuzi meme kamlilia mamaye

Kambuzi meme kamlilia mamaye

Kamwambia kwea kwea mlima una mawe

Kamwambia kwea kwea mlima na mawe

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**amka, kaa amekaa**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Kiti**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [amekaa]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **amekaa**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**Kaa, amka, Kama, amaka, akama**]

- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesho maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mwalimu wetu anaimba

Nyimbo yake ni mzuri

Watoto wote tumefurahi

Sote tunaimba na kucheza

Maswali ya Ufahamu:

- Mwalimu anafanya nini?
- Kwa nini watoto wamefurahi?
- Nani anaweza kuimba na kucheza?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /k/

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

8.0 Kufundisha sauti i

Wiki ya 2: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi i kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi i • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [ita] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/a/,/m/,/k/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**maka, kaka kama, ama, aka, kaa, amka**]

Fundisha sauti **i** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda" Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnyoyoisikia kwenye neno [ita/ ima]?
--------------	----------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [ita] ni? /i/ Sikiliza, /iii/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ima] ni? /i/ Sikiliza, /iii/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [ita] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ita] ni /iii/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /iii/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [ima] kama ulivyofanya kwa [ita]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /i/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[[ita, ikama, ima, imaka, miki, maka, imba amaka]**

Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /i/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k, i**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **i** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a, m, k**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **i** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi i.</i> Onesha wanafunzi herufi i. Herufi i inaunda sauti /iii/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi i.</i> (Onesha wanafunzi herufi i) Herufi i inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /iii/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi i)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi?
---	---	---	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **i** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **i**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono "kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka.
- Onesha neno **[ita]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /i/ /t/ /a/
- Uganisha sauti kisha sema neno **[ita]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[ita]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.

- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[ita]** ni **/iii/**, inayofuata **/t/**, ya **mwisho /aaa/**. Neno gani hilo? **[ita]**. Neno hilo ni **[ita]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[ita]**
- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke kwa usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anawaita watoto.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mama anawaita watoto]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Asiyependa kusoma ni mjinga kabisa
 Asiyependa kusoma ni mjinga kabisa
 Barua ikija aitembeza kutwa
 Barua ikija aitembeza kutwa

Msamati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[ita, ima, aika, kima, kama, mika]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[ita]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [anaita]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anaita**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; *[ita, ima, aika, kima, kama, mika]*

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesho maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha onesho msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Siku moja kinyonga na **fisi** walikwenda kwenye mashindano ya kukimbia. **Kinyonga** akamwambia fisi tangulia halafu mimi nitafuata. Fisi alipoanza kukimbia, kinyonga **akaurukia** mkia wa fisi. Fisi alipofika mwisho akageuka nyuma kumuangalia kinyonga. Kinyonga akaruka kutoka kwenye mkia wa fisi na kushangilia kuwa ameshinda. Fisi akakasirika akampiga teke kinyonga na kumvunja miguu. Ndiyo maana mpaka leo kinyonga anatembea polepole.

Maswali ya Ufahamu:

- Hadithi inamhusu nani na nani?
- Kwa nini kinyonga alimwambia fisi atangulie wakati wa kukimbia?
- Kwa nini fisi alimpiga teke kinyonga?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti */i/*

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

9.0 Kufundisha sauti /

Wiki ya 2: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi / kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi / • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Ita] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/,/m/,/k/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**maka, kama, ama, aka, kaa, amka**]

Fundisha sauti / kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
	<p>Sauti mwanzo ya neno [ita] ni? /i/ Sikiliza, /iii/</p>	<p>Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [ita] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ita] ni /iii/</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Ima/ Ita]?</p>

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ima] ni? /iii/ Sikiliza, /iii/</i></p>	<p><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /iii/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [ima] kama ulivyofanya kwa [ita]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamisha vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /i/ na

dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[ita, ikama, imaka, miki, maka, amaka]**

Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /i/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k, i**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **i** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **m, a, k**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **I** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i> I. Onesha wanafunzi herufi I. Herufi I inaunda sauti /iii/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi I.</i> (Onesha wanafunzi herufi I) Herufi I inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /iii/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi I)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi?
---	---	--	--

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: **I** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **I**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka.
- Onesha neno **[Ita]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /i/ /t/ /a/
- Uganisha sauti kisha sema neno **[Ita]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Ita]**, kisha watamke neno lote **[Ita]**
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno

- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Ita**] ni /iii/, inayofuata /t/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Ita**]. Neno hilo ni [**Ita**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Ita**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anaita watoto.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama anaita watoto**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Asiyependa kusoma ni mjinga kabisa
 Asiyependa kusoma ni mjinga kabisa
 Barua ikija aitembeza kutwa
 Barua ikija aitembeza kutwa

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**Ita, Ima, Aika, Kima, Kama, Mika**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Ita**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [**anaita**]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anaita**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**ita, ima, aika, kima, kama, mika**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoonona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Siku moja kinyonga na fisi walikwenda kwenye mashindano ya kukimbia. Kinyonga akamwambia fisi tanguli halafu mimi nitafuata. Fisi alipoanza kukimbia, kinyonga akaurukia mkia wa fisi. Fisi alipofika mwisho akageuka nyuma kumuangalia kinyonga. Kinyonga akaruka kutoka kwenye mkia wa fisi na kushangilia kuwa ameshinda. Fisi akakasirika akampiga teke kinyonga na kumvunja miguu. Ndiyo maana mpaka leo kinyonga anatembea polepole.

Maswali ya Ufahamu:

- Hadithi inamhusu nani na nani?
- Kwa nini kinyonga alimwambia fisi atangulie wakati wa kukimbia?
- Kwa nini fisi alimpiga teke kinyonga?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti //

Weka alama **vyema** baada ya kufundisha

10.0 Marudi (herufi kubwa na ndogo)

Wiki ya 2: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la mM, aA, kK, il Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi mM, aA, kK, il • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [itika] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /m/, /a/, /k/, /i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote za maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda" Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosisikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?
--------------	----------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</p> <p><i>/m/ /a/ /k/ /i/</i></p>	<p>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</p> <p><i>/m/ /a/ /k/ /i/</i></p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	---	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **mM, aA, kK, il**,
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **mM, aA, kK, il**,
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **mM, aA, kK, li** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
<p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi mM.</i> Onesha wanafunzi mM. Herufi mM inatoa sauti /mmm/.</p> <p><i>Hii ni herufi aA.</i> (Onesha wanafunzi aA.) Herufi aA inatoa sauti /aaa/.</p> <p><i>Hii ni herufi kK</i> (Onesha wanafunzi kK.) Herufi kK inatoa sauti /k/.</p> <p><i>Hii ni herufi il</i> (Onesha wanafunzi il.) Herufi il inatoa sauti /iii/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti mM.</i> (Onesha wanafunzi mM.) Sauti mM inatoa sauti gani,..kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /mmm/</p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa</p>

		<p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi aA. (Onesha wanafunzi herufi aA.) Herufi aA inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /aaa/</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi kK. (Onesha wanafunzi kK.) Herufi kK inaunda sauti gani? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /k/</i></p> <p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi il. (Onesha wanafunzi il.) Herufi il inaunda sauti gani? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /i/</i></p>	
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **mM, aA, kK, il** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **mM**
- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina

la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **aA, kK, il**

- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[Kaa, Ima]** kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) /k/ /a/ /a/.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[kaa, ima]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno **[kaa, ima]**, kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda]**.
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. auti ya mwanzo katika neno **[kaa]** ni /k/, inayofuata /aaa/, ya mwisho /aaa/. Ni neno gani hilo? **[kaa]**. Neno ni **[mama]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[kaa]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[Kaa, Kama, Kima, Ita, Mama, Maka]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[mama]**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**mama**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

11.0 Kufundisha sauti s

Wiki ya 3: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi s kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi s • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [saa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/, /m/, /k/, /i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**maka, kima, ima, ama**]

Fundisha sauti **s** kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Sauti mwanzo ya neno [saa] ni? /s/ Sikiliza, /sss/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [siki] ni? /s/ Sikiliza, /sss/</i></p>	<p>Mwalimu na Mwanafunzi “tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [saa]</i></p> <p><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [saa] ni /sss/</i></p> <p><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /sss/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [siki] kama ulivyofanya kwa [saa]</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafuzi “unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [saa/siki]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?
---	---	---	---

			<p>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</p> <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /s/ na dole gumba chini wasiposikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**saa, siki, sasa, saki, masa, kisa, masi, saka, sima**]

Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /s/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k, i, s**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **s** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **s** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi s.</i> Onesha wanafunzi herufi s. Herufi s inaunda sauti / sss/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi s.</i> (Onesha wanafunzi herufi s) Herufi s inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /sss/</p>	<p>Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</i> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? <i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</i> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	---	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **s** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **s**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**sima**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /s/ /i/ /m/ /a/
- Uganisha sauti kisha sema neno [**sima**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**sima**], kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**sima**] ni /sss/, inayofuata /iii/, inayofuata /mmm/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**sima**]. Neno hilo ni [**sima**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**sima**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama ana saa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama ana saa.**]
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**siki, saa, sasa, sisi, ana, saka**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**saa**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.

Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [ana]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ana
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [saka, siki, sasa, sisi, ana]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Sisi hapa ni watoto wadogo

Twajifunza kusoma na kuhesabu

Mwalimu wetu atufundisha adabu

Na heshima mbele ya wazazi wetu

Maswali ya Ufahamu:

- Watoto wadogo wanajifunza nini?
- Kwa nini tunajifunza kusoma na kuhesabu?
- Ni tabia gani nyengine njema mtoto anatakiwa kujifunza?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /s/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

12.0 Kufundisha sauti S

Wiki ya 3: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi S kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi S • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Saa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/, /m/, /k/, /i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**Maka, Kima, Ima, Ama**]

Fundisha sauti **S** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda" <i>Sauti mwanzo ya neno [Saa] ni? /s/ Sikiliza, /s/</i>	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i> <i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Saa]</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda" Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Saa/Siki]?
--------------	--	--	--

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Siki] ni? /s/ Sikiliza, /sss/</i></p>	<p><i>Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno [Saa] ni /sss/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /sss/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [Siki] kama ulivyofanya kwa [Saa]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	--	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.

- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /s/ na dole gumba chini wasiposikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [saa, siki, sasa, saki, masa, kisa, masi, saka, sima]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /s/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **A, M, K, I**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **M** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **A, K, I**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **S** kutumia muongozo ufuatao

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i> S. Onesha wanafunzi herufi S. Herufi S inaunda sauti /sss/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja:</i> <i>Hii ni herufi</i> S. (Onesha wanafunzi herufi S) Herufi S inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / sss/</p>	<p>Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi S)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?
---	--	--	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **S** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **S**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[sima]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /s/ /i/ /m/ /a/

- Unganisha sauti kisha sema neno **[Sima]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Sima]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Sima]** ni /sss/, inayofuata /iii/, inayofuata /mmm/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? **[sima]**. Neno hilo ni **[Sima]**.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama ana saa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mama ana saa.]**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[Siki, Saa, Sasa, Sisi, Ana, Saka]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[Saa]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya **[ana]**:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ana**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[Saka, Siki, Sasa, Sisi, ana]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoonana neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka,

kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapooa neno wanalolitambua

- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Sisi hapa ni watoto wadogo
Twajifunza kusoma na kuhesabu
Mwalimu wetu atufundisha adabu
Na heshima mbele ya wazazi wetu

Maswali ya Ufahamu:

- Watoto wadogo wanajifunza nini?
- Kwa nini tunajifunza kusoma na kuhesabu?
- Ni tabia gani nyengine njema mtoto anatakiwa kujifunza?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /s/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

13.0 Kufundisha sauti o

Wiki ya 3: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi o kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi o • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [omo] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/, /m/, /k/, /i/, /s/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**maka, kima, ima, ama, siki, saa, kisa**]

Fundisha sauti **o** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [oa] ni? /o/ Sikiliza, /ooo/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [omo] ni? /o/ Sikiliza, /ooo/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [oa] <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [oa] ni /ooo/</i> <i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /ooo/</i></p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [omo] kama ulivyofanya kwa [oa]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [oa/omo]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /o/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**oa, omo, oka, soma, somo, kimo, simo, ona**] Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /o/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **a, m, k, i, s, o**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **o** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **a, m, i, s, k**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **o** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi</i> o. Onesha wanafunzi herufi o. Herufi o inaunda sauti / ooo/.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja:</i> <i>Hii ni herufi</i> o. (Onesha wanafunzi herufi o) Herufi o inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?	Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi o) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>
--	---	---	--

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /ooo/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **o** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **o**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[omo]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namnaya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/o/ /m/ /o/
- Uganisha sauti kisha sema neno **[omo]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti

- zilizopo katika neno **[omo]**, kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
  - Sahihisha makosa.
  - Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
  - Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
  - Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[omo]** ni **/ooo/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/ooo/**. Neno gani hilo? **[omo]**. Neno hilo ni **[omo]**.
  - Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[omo]**
  - Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama ana omo

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[mama ana omo]**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO;

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[omo]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya: [ana]

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[oa, omo, oka, oga, ona, ota]**

- Waelezew wanafunzi wanyooshemkonowanapoonaneno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoonaneno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Siku moja mama alikwenda sokoni kununua sabuni omo afulie nguo. Aliipenda sana maana inafanya nguo ziwe safi. Omo ni nzuri kwa kufulia. Sabuni ya Omo inaondoa madoa yote ya uchafu katika nguo. Ukitumia omo huwezi kuona uchafu tena katika nguo.

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /o/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

14.0 Kufundisha sauti O

Wiki ya 3: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi O kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi O • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Omo] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /a/, /m/, /k/, /i/, /s/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*maka, kima, ima, ama, siki, saa, kisa*]

Fundisha sauti **O** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti	<i>Sauti mwanzo ya neno [Oa] ni? /o/ Sikiliza, /ooo/</i>	<i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Oa/Omo]? <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?
(USIANDIKE)	<i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Omo] ni? /o/ Sikiliza, /ooo/</i>	<i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Oa]</i> <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [Oa] ni /ooo/</i> <i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /ooo/</i>	<i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)
		<i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [Omo] kama ulivyofanya kwa [Oa]</i>	

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /o/ na dole gumba chini wasiposikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**Aa, Omo, Oka, Soma, Somo, Kimo, Simo, Ona**] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /o/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **A, M, K, I, S, O**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **K** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **A, M, I, S, O**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **O** kutumia muongozo ufuatao

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>O. Onesha wanafunzi herufi</p> <p>O. Herufi O inaunda sauti / ooo/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi</i></p> <p>O. (Onesha wanafunzi herufi O) Herufi O inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /ooo/</p>	<p>Mwalimu:</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi O)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	---	---

★ ★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: **O** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hilo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **O**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[Omo]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/o/ /m/ /o/
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Omo]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Omo]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Omo]** ni **/ooo/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/ooo/**. Neno gani hilo? **[Omo]**. Neno hilo ni **[Omo]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[Omo]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama ana omo

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mama ana omo]**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO;

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Omo**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie **wanafunzi** wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**Oa, Ona, Omo, Kosa, Soma, Soka, Kimo, Mosi**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Siku moja mama alikwenda sokoni kununua sabuni ya omo afulie nguo. Aliipenda sana maana inafanya nguo ziwe safi. Omo ni nzuri kwa kufulia. Omo inaondoa madoa yote ya uchafu katika nguo. Ukitumia omo huwezi kuona uchafu tena katika nguo.

Maswali ya ufahamu:

- Mama alikwenda wapi?
- Omo hutusaidia kufanya nini?
- Nyumbani mnamtia sabuni gani kufulia?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /o/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

15.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 3: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la sS, oO • Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi sS, oO • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [sima] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /s/, /o/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote za maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
--------------	-------------------------------	--	--

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</p>	<p>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</p>	<p>Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	---	---

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **sS, oO**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **sS, oO**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **sS, oO** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi sS.</i> Onesha wanafunzi sS . Herufi sS inatoa sauti /sss/. <i>Hii ni herufi oO.</i> (Onesha wanafunzi oO). Herufi oO inatoa sauti /ooo/.	TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti sS.</i> (Onesha wanafunzi sS). <i>Sauti sS inatoa sauti gani, kila mmoja?</i> Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) / sss /	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

		<p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi oO. (Onesha wanafunzi herufi oO) Herufi oO inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) / ooo/</p>	
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **sS, oO** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **sS**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **oO**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[takata, utamu, peleka]** kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) **/s/ /i/ /m/ /a/**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[sima]**. Fanya hivyo kwa neno **[omo]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno **[Sima]**, na kisha watamke neno lote **[Sima]**
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda]**.

- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. auti ya mwanzo katika neno **[sima]** ni /sss/, inayofuata /iii/ inayofuata /mmm/, ya mwisho /aaaa/. Ni neno gani hilo? **[sima]**. Neno ni **[sima]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[sima]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[saa, sima, saka, oa, omo, ona]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[saa, sima, saka, oa, omo, ona]**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[sima]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

16.0 Marudio na kutilia mkazo (Chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 4: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi m, i kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi m, i • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /m/, /i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
--------------	--------------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upane wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upane wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **m, i**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **m, i** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **m, i** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi m.</i> Onesha wanafunzi m . Herufi m inaunda sauti /mmm/. Onesha wanafunzi herufi i . Herufi i inaunda sauti /iii/.	TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kilammoja:</i> <i>Hii ni herufi m.</i> (Onesha wanafunzi herufi m). Herufi m inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

		<p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi i. (Onesha wanafunzi herufi i) Herufi i inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) <i>/iii/</i></p>	
--	--	--	--

Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: **m, i** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **m**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono "kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **i**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**mama, maji, ita, ima**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/m/ /a/ /m/ /a/**,
- Uganisha sauti kisha sema neno [**mama**]. Fanya hivyo kwa neno [**maji, ita, ima**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**mama**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo

katika neno **[mama]** ni **/mmm/**, inayofuata **/aaa/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/aaaa/**. Neno gani hilo? **[mama]**. Neno hilo ni **[mama]**.

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[mama]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)
- **Mchezo wa kujenga ufasaha** kutumia maneno; **[mama, maji, ita, ima]**
- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au oneshwa maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[mama, maji, ita, ima]**

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno **[mama]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

17.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti):

Wiki ya 4: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi k, o kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi k, o • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [kaa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /k/, /o/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda" Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)
--------------	----------------------------	---	--

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **k, o**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA**

MAANDISHI.

- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **k, o** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **k, o** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi k. Onesha wanafunzi herufi k. Herufi k inaunda sauti /k/.</i></p> <p>Onesha wanafunzi o. Herufi o inaunda sauti /oo/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi k. (Onesha wanafunzi herufi k) Herufi k inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /k/</p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi o. (Onesha wanafunzi herufi o). Herufi o inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /oo/</p>	<p>Mwanafunzi: “unatenda”</p> <p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>
---	--	---	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **k, o** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha oneshwa moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **k**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **o**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[kaa]** ubaoni kisha sema **“Tizama maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/k/ /a/ /a/**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[kaa]**. Fanya hivyo kwa neno **[kosa, ona, kimo, oa, ona, ota]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[kaa]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[kaa]** ni **/k/**, inayofuata **/aaa/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[kaa]**. Neno hilo ni **[kaa]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[kaa]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[kaa, kosa, kimo, oa, ona, ota]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au oneshwa maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*kaa, kosa, kimo, oa, ona, ota*]

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha oneshwa msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno [*kaa*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

18.0 Marudio na kukazia maarifa (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 4: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi s, i kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi s, i • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [<i>saa</i>] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /s/, /i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi “tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafunzi “unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)
---	---	--	--

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **s, i**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **s, i** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **s, i** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda" TIZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
-----------------------------	--	--	----------------------------------

<p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p><i>Hii ni herufi s. Onesha wanafunzi herufi s. Herufi s inaunda sauti /sss/.</i></p> <p>Onesha wanafunzi i. Herufi i inaunda sauti /iii/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi s. (Onesha wanafunzi herufi s) Herufi s inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /s/</i></p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi i. (Onesha wanafunzi herufi i). Herufi i inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /iii/</i></p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>
--	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **s, i** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **s**

- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi *i*.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[soka]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) **/s/ /o/ /k/ /a/**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[soka]**. Fanya hivyo kwa neno **[saa, sima, ita, ima]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[soka]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[sss]** ni **/ooo/**, inayofuata **/k/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[soka]**. Neno hilo ni **[soka]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[soka]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) **Mchezo wa kujenga ufasaha** kutumia maneno; **[saa, sima, soka, ita, ima, iba]**
- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[saa, sima, soka, ita, ima, iba]**

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno [*soka*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

19.0 Marudio na kukazia maarifa (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 4: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi m, a kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi m, a • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /m/, /a/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi “tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafuzi “unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)
---	---	--	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **m, a**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA**

MAANDISHI.

- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **m, a** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **m, a** kutumia muongozo ufuatao:

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	<p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi m.</i> Onesha wanafunzi herufi m. Herufi m inaunda sauti / mmm/.</p> <p>Onesha wanafunzi a. Herufi a inaunda sauti / aaa/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi m.</i> (Onesha wanafunzi herufi m) Herufi m inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmm/ <i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi a.</i> (Onesha wanafunzi herufi a). <i>Herufi a inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i> Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaa/</p>	
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **m, a** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **m**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **a**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**mama, maji, ana, ali**] ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/m/ / a/ /m//a/, /a/ /m/ /a/
- Unganisha sauti kisha sema neno [**mama**]. Fanya hivyo kwa neno [**ama**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**mama, ama**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo

katika neno **[mama]** ni **/mmm/**, inayofuata **/aaa/**, inayofuata **/mmm/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[mama]**. Neno hilo ni **[mama]**.

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[mama]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo **wa kujenga ufasaha** kutumia maneno; **[mama, ama, maa, amaa]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[mama, ama, maa, amaa]**

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea . Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno **[mama]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limeshafundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

20.0 Kufundisha sauti t

Wiki ya 5: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi t kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi t • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [taa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /k/, /i/, /s/, /o/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**kima, siki, ona, omo, soko**]

Fundisha sauti **t** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwakimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
--------------	------------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti ya mwanzo ya neno [taa] ni /t/ sikiliza, /t/.</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [taka] ni /t/.</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [taa]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [taa] ni /t/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /t/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [taka] kama ulivyofanya kwa [taa]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [taa/taka]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /t/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*taa, taka, kiti, sita, siti, sota, toka*] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /t/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **k, i, s, o**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **k** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **, i, s, o**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **t** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI	Mwanafunzi: “Unatenda” Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi t) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>
-----------------------------	--	--	---

<p>Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p><i>Hii ni herufi t.</i> Onesha wanafunzi herufi t. Herufi t inaunda sauti /t/.</p>	<p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi t.</i> (onesha wanafunzi t) <i>herufi t inaunda sauti gani sote kwa pamoja?</i> Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /t/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	---	---	---

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **t** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.
(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi **t**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha

neni; **[taa]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.

- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/t/ /a/ /a/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[taa]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[taa]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[taa]** ni **/t/**, inayofuata **/aaa/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[taa]**. Neno hilo ni **[taa]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[taa]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Tatu na Tuma wana taa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Tatu na Tuma wana taa]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[taa, taka, toka]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[taa]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [na]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[na]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno [*taa, taka, toka*] with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoonana neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoonana neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Afya bora, afya bora

Shime tuitunze, shime tuitunze, shime tuitunze

Tuleni matunda, maziwa tunyweni

Samaki na mboga vyote tuleni

Hima tuleni hima tuleni

Maswali ya ufahamu:

- Taja vyakula ulivyovisikia kwenye nyimbo
- Nyimbo inatuhimiza nini?
- Kwa nini tunakula chakula bora?
- Taja njia nyingine za kutunza afya zetu?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /t/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

21.0 Kufundisha sauti T

Wiki ya 5: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi T kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi T • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Taa] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /k/, /i/, /s/, /o/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**kima, siki, ona, omo, soko**]

Fundisha sauti T kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi Utambuzi wa sauti	Mwakimu “Natenda” <i>Sauti ya mwanzo ya neno [taa] ni /t/ sikiliza, /t/.</i>	Mwalimu na Mwanafunzi “Tunatenda” <i>Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [taa]</i>	Mazoezi ya Mwanafunzi “Unatenda” Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [taa/taka]?
--	---	---	--

<p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [taka] ni /t/.</i></p>	<p><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [taa] ni /t/</i></p> <p><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /t/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [taka] kama ulivyofanya kwa [taa]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---------------------------	--	---	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /t/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**taa, taka, kiti, sita, siti, sota, toka**] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /t/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **K, I, S, O**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **K** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **I, S, O**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **T** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>T. Onesha wanafunzi herufi T. Herufi T inaunda sauti /t/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi T.</i></p> <p>(onesha wanafunzi T) herufi T inaunda sauti gani sote kwa pamoja?</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /t/</p>	<p>Mwanafunzi: “Unatenda”</p> <p>Mwalimu:</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i></p> <p>(Onesha herufi T)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: **T** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **T**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono "kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[Taa]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /t/ /a/ /a/.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Taa]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Taa]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.

- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Taa**] ni /t/, inayofuata /aaa/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Taa**]. Neno hilo ni [**Taa**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Taa**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Tatu na Tuma wana taa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Tatu na Tuma wana taa**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno [**Taa, Taka, Toka**]

Neno la hakiba:

- Andika neno [**taa**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [na]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni [**na**].
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno [**Taa, Taka, Toka**] with pupils

- Waelezewanafunzi wanyooshemkonowanapoonanenowanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka

kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua

- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Afya bora, afya bora

Shime tuitunze, shime tuitunze, shime tuitunze

Tuleni matunda, maziwa tunyweni

Samaki na mboga vyote tuleni

Hima tuleni hima tuleni

Maswali ya ufahamu:

- Taja vyakula ulivyovisikia kwenye nyimbo
- Nyimbo unatuhimiza nini?
- Kwa nini tunakula chakula bora?
- Taja njia nyingine za kutunza afya zetu?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /t/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

22.0 Kufundisha sauti **u**

Wiki ya 5: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi u kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi u • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [ua] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /m/, /i/, /s/, /o/, /t/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**toka, taka, mama, siki, ona, ita, soko**]

Fundisha sauti **u** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwakimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
--------------	------------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti ya mwanzo ya neno [ua] ni /u/ sikiliza, /uuu/.</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [uso] ni /uuu/.</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [ua]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ua] ni /uuu/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /uuu/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [uso] kama ulivyofanya kwa [ua]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [ua/uso]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti **/u/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**ua, una, utu, uso, mua, suka, kitu, utu, tuma, uma**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/u/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **m, i, s, o, t**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **s** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **m, i, s, o, t**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **u** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Hii ni herufi</i> u. Onesha wanafunzi herufi u. <i>Herufi u inaunda sauti /uuu/.</i>	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi</i> u. (onesha wanafunzi u) <i>herufi u inaunda sauti gani sote kwa pamoja?</i>	Mwanafunzi: “Unatenda” Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi u) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>
--	--	---	---

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /uuu/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	---	---

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **u** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **u**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka.

Onesha neno; **[ua]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.

- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). / **u/ /a/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[ua]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[ua]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[ua]** ni **/uuu/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[ua]**. Neno hilo ni **[ua]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[ua]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Ua la waridi ni zuri sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Ua la waridi ni zuri sana]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[ua, una, utu, uso, utu, uma]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[ua]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [ni]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[ni]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno [*ua, una, utu, uso, utu, uma*] with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Maua mazuri ya pendeza x2

Ukiyatizama yanakushangaza

Hakuna lizuri lisilo pendeza

Zum Zum Zum emama nyuki lia weee

Unakwenda kutafuta ua zuri la chanua

Zum Zum Zum emama nyuki lia weee

Maswali ya ufahamu

1. Nani amewahi kumuona Nyuki?
2. Nyuki analiaje?
3. Kwa nini nyuki anapenda maua yaliyochanua?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /u/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

23.0 Kufundisha sauti **U**

Wiki ya 5: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi U kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi U • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Ua] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /m/, /i/, /s/, /o/, /t/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**toka, taka, mama, siki, ona, ita, soko**]

Fundisha sauti **u** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwakimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
--------------	-----------------------------	--	--

<p>Utambuzi wa sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti ya mwanzo ya neno [ua] ni /u/ sikiliza, /uuu/.</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [uso] ni /uuu/.</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [ua] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ua] ni /uuu/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /uuu/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [uso] kama ulivyofanya kwa [ua]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Ua/Uso]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	---	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /u/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**ua, una, utu, uso, mua, suka, kitu, utu, tuma, uma**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /u/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **M, I, S, O, T**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **M** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **I, S, O, T**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **U** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Hii ni herufi</i> U. Onesha wanafunzi herufi U. Herufi U inaunda sauti / uuu/.	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Sasa, kila mmoja:</i> <i>hii ni herufi</i> U. (onesha wanafunzi U) <i>herufi U inaunda sauti gani sote kwa pamoja?</i>	Mwanafunzi: “Unatenda” Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi U) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?
--	--	--	--

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /uuu/</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **U** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **U**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**Ua**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /u/ /a/.

- Unganisha sauti kisha sema neno **[Ua]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Ua]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Ua]** ni **/uuu/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[Ua]**. Neno hilo ni **[Ua]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[Ua]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Ua la waridi ni zuri sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Ua la waridi ni zuri sana]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[Ua, Una, Utu, Uso, Utu, Uma]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[Ua]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [ni]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[ni]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno **[Ua, Una, Utu, Uso, Utu, Uma, Ni]**
with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoono neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Maua mazuri ya pendeza x2

Ukiyatizama yanakushangaza

Hakuna lizuri lisilo pendeza

Zum Zum Zum emama nyuki lia weee

Unakwenda kutafuta ua zuri la chanua

Zum Zum Zum emama nyuki lia weee

Maswali ya ufahamu

1. Nani amewahi kumuona Nyuki?
2. Nyuki analiaje?
3. Kwa nini nyuki anapenda maua yaliyochanua?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /u/

Weka alama **vyema** baada ya kufundisha

24.0 Rudia herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 5: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la tT, uU, Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi tT, uU, • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [uso] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /t/ /u/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa Sauti	<i>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</i>	<i>Rudia sauti zote za maneno</i> <i>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</i>	Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayoisikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)

<p>(USIANDIKE)</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---------------------------	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **tT, uU**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **tT** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **uU**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **tT, uU** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
<p>Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi tT.</i> Onesha wanafunzi tT. Herufi tT inatoa sauti /t/.</p> <p><i>Hii ni herufi uU.</i> (Onesha wanafunzi uU.) Herufi uU inatoa sauti /uuu/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti tT.</i> (Onesha wanafunzi tT.) <i>Sauti tT inatoa sauti gani,..kila mmoja?</i> Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /t/</p> <p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi uU. (Onesha wanafunzi herufi uU.) Herufi uU inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /uuu/</p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa</p>

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **tT, uU** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **tT**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **uU**.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**ua, uso, utu, toa, tuma**] kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) /u/ /s/ /o/
- Unganisha sauti kisha sema neno [**uso**]. Fanya hivyo kwa neno [**ua, utu, toa, tuma**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno [**uso**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. [**Mnatenda**].
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**uso**] ni /uuu/, inayofuata /s/ ya mwisho /ooo/. Ni neno gani hilo? [**uso**]. Neno hilo ni [**uso**].
- Sasa zamu yenu. Neno gani? [**uso**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [**ua, uso, kuta, suka, utu, kiti, sota, siti, toa, tuma**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia neno [**uso**]

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekozesha na yamepigwiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**uso**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

25.0 Kufundisha sauti **p**

Wiki ya 6: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi p kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi p • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [popo] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /t/, /u/, /o/, /i/, /s/, /k/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*taa, toa, kima, soko, ua, omo, siki, ita, suka*]

Fundisha sauti **p** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda"	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa sauti (USIANDIKE)	<p>Sauti ya mwanzo ya neno [popo] ni /p/ sikiliza, /p/.</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [paa] ni /p/.</p>	<p>Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [popo] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [popo] ni /p/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /p/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [paa] kama ulivyofanya kwa [popo]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [popo/paa]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

			<ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /p/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**popo, paa, utu, paka, pata, kapa, mopu, pipa, kipa, tapa, pua**]

Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /p/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **t, o, u, i, s, k**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **t** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **u, o, i, s, k**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **p** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>p. Onesha wanafunzi herufi p. Herufi p inaunda sauti /p/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi</i></p> <p>p. (onesha wanafunzi p) herufi p inaunda sauti gani sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /p/</p>	<p>Mwanafunzi: “Unatenda”</p> <p>Mwalimu:</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi p)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★★ Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: **p** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.
(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi **p**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka.
- Onesha neno; **[popo]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /p/ / o/ /p/ /o/
- Unganisha sauti kisha sema neno **[popo]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[popo]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).

- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[popo]** ni /p/, inayofuata /ooo/, inayofuata /p/, ya mwisho /ooo/. Neno gani hilo? **[popo]**. Neno hilo ni **[popo]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[popo]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

Huyu ni popo

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Huyu ni popo]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[popo, paa, paka, pata, pipa, pua]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[popo]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [huyu]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[huyu]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno **[popo, paa, paka, pata, pipa, pua]** with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Jana mama alipika wali na samaki. Alipomaliza kupika alifunika chungu vizuri. Paka mmoja **mroho** aliingia jikoni, akafunua chungu na kula samaki wote. **Punde** mama akatokea, akampiga pu pu pu pu. Yule paka akawa analia nyau, nyau, nyau. Mama akamwaga ule wali kwa sababu paka aliuchafua kwa mate yake. Baadae mama akapika pilau ya nyama.

Maswali ya ufahamu:

- Kwa nini mama alimpiga paka?
- Utafanya nini ili paka wasiibe samaki jikoni?
- Je ungekuwa wewe ungemfanya nini paka?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /p/

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

26.0 Kufundisha sauti P

Wiki ya 6: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi P kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi P • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Popo] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /t/, /u/, /o/, /i/, /s/, /k/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*taa, toa, kima, soko, ua, omo, siki, ita, suka*]

Fundisha sauti **P** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu</p> <p>“Natenda”</p> <p><i>Sauti ya mwanzo ya neno [popo] ni /p/ sikiliza, /p/.</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [paa] ni /p/.</i></p>	<p>Mwalimu na Mwanafunzi</p> <p>“Tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [popo]</i></p> <p><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [popo] ni /p/</i></p> <p><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /p/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [paa] kama ulivyofanya kwa [popo]</i></p>	<p>Mazoezi ya Mwanafunzi</p> <p>“Unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Popo/Paa]? <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) </p>
---	--	---	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /p/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**popo, paa, utu, paka, pata, kapa, mopu, pipa, kipa, tapa, pua**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /p/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **T, U, O, I, S, K, p**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **T** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **U, O, I, S, K, p**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **P** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: "Ninatenda"</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>P. Onesha wanafunzi herufi P. Herufi P inaunda sauti /p/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"</p> <p>TIZAMA MAANDISHI</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi P.</i> (onesha wanafunzi P) herufi P inaunda sauti gani sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /p/</p>	<p>Mwanafunzi: "Unatenda"</p> <p>Mwalimu:</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi P)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)
---	--	---	---

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: **P** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **P**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono "kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**Popo**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /p/ / o/ /p//o/
- Uganisha sauti kisha sema neno [**Popo**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**Popo**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Popo**] ni /p/, inayofuata /ooo/, inayofuata /p/, ya mwisho /ooo/. Neno gani hilo? [**Popo**]. Neno hilo ni [**Popo**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Popo**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Huyu ni popo

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Huyu ni popo**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno [**Popo, Paa, Paka, Pata, Pipa, Pua**]

Neno la hakiba:

- Andika neno [**Popo**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [**huyu**]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni [**huyu**].
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno [**Popo, Paa, Paka, Pata, Pipa, Pua**]
with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Jana mama alipika wali na samaki. Wakati anapika alifunika chungu vizuri . Paka mmoja **mroho** aliingia jikoni, akafunua chungu na kula samaki wote. **Punde** mama akatokea, akampiga pu pu pu pu. Yule paka akawa analia nyau, nyau, nyau. Mama akamwaga ule wali kwa sababu paka aliuchafua kwa mate yake. Baadae mama akapika pilao na nyama.

Maswali ya ufahamu:

- Kwa nini mama alimpiga paka?
- Utafanya nini ili paka wasiibe samaki jikoni?
- Je ingekuwa wewe ni mama ungemfanya nini paka?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /p/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

27.0 Kufundisha sauti e

Wiki ya 6: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi e kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi e • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [eka] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /u/, /s/, /i/, /k/, /p/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**ua, supu, ita, kuku, pipi**]

Fundisha sauti **e** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda"	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
<p data-bbox="148 281 336 354">Utambuzi wa sauti</p> <p data-bbox="148 401 323 436">(USIANDIKE)</p>	<p data-bbox="363 281 547 477"><i>Sauti ya mwanzo ya neno [eka] ni /e/ sikiliza, /eee/.</i></p> <p data-bbox="363 525 547 677"><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ema] ni /eee/.</i></p>	<p data-bbox="573 281 810 354"><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p data-bbox="573 401 823 515"><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [eka]</i></p> <p data-bbox="573 525 823 639"><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [eka] ni /eee/</i></p> <p data-bbox="573 687 823 877"><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /eee/</i></p> <p data-bbox="573 925 823 1115"><i>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [ema] kama ulivyofanya kwa [eka]</i></p>	<p data-bbox="860 281 1139 434">Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [eka/ema]?</p> <ul data-bbox="886 443 1188 1605" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="886 443 1188 557">• Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 567 1188 681">• Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 691 1188 805">• Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 814 1188 1119">• Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 1129 1188 1433">• Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 1443 1188 1557">• Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: <li data-bbox="886 1566 1188 1605">• Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /e/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*pete, eka, kete, ema, pesa, mate, embe, sote*] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /e/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **u, s, i, k, p**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **u** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **s, i, k, p**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **e** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Hii ni herufi e. Onesha wanafunzi herufi e. Herufi e inaunda sauti /eee/.</i>	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi e. (onesha wanafunzi e) herufi einaunda sauti gani sote kwa pamoja?</i>	Mwanafunzi: “Unatenda” Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi e)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>
--	--	--	--

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /eee/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **e** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **e**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[eka]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/e/ /k/ /a/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[eka]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti

zilizopo katika neno **[eka]**, kisha watamke neno lote.

- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[eka]** ni **/eee/**, inayofuata **/k/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[eka]**. Neno hilo ni **[eka]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[eka]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

shamba letu lina eka moja.

Mazoezi ya Kusoma Sentense.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[shamba letu lina eka moja]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[eka, epa, epua]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[eka]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [lina]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[lina]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno **[eka, epa, epua]** with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka

- kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onsha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baba na mama wamekwenda shambani kuchuma embe. Shamba letu liko karibu na eneo la skuli. Lina ukubwa wa eka moja na nusu. Kila Jumamosi mimi na Salum huwa tunakwenda shamba kuchuma embe. Mama alituambia tukila embe mara kwa mara tutakuwa na afya bora.

Maswali ya ufahamu

- Baba na mama huenda shambani kufanya nini?
- Je, nyumbani kwenu kuna matunda ya aina gani?
- Embe inafaida gani mwilini?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na /e/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

28.0 Kufundisha sauti E

Wiki ya 6: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi E kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi E • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Eka] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /u/, /s/, /i/, /k/, /p/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**ua, supu, ita, kuku, pipi**]

Fundisha sauti **e** kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu	Mwalimu na	Mazoezi ya
Utambuzi wa sauti	“Natenda”	Mwanafunzi	Mwanafunzi
(USIANDIKE)	<i>Sauti ya mwanzo ya neno [eka] ni /e/ sikiliza, /eee/.</i>	“Tunatenda” <i>Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [eka]</i>	“Unatenda” Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Eka/Ema]?

	<p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ema] ni /eee/. Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /eee/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [ema] kama ulivyofanya kwa [eka]</p>	<p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [eka] ni /eee/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /e/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*pete, eka, kete, ema, pesa, mate, embe, sote*] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /e/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **U, S, I, K, P**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **U** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **S, I, K, P**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **E** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Hii ni herufi</i> E. Onesha wanafunzi herufi E. Herufi E inaunda sauti /eee/.	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI <i>Sasa, kila mmoja: hii ni herufi</i> E. (onesha wanafunzi E) herufi E inaunda sauti gani sote kwa pamoja?	Mwanafunzi: “Unatenda” Mwalimu: <i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi E) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>
--	--	--	--

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /eee/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **E** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **E**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[Eka]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /e//k/ /a/.
- Uganisha sauti kisha sema neno **[Eka]**.

- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Eka]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Eka]** ni **/eee/**, inayofuata **/k/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[Eka]**. Neno hilo ni **[Eka]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[Eka]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Shamba letu lina eka moja.

Mazoezi ya Kusoma Sentense.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[shamba letu lina eka moja]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[Eka, Epa, Epua]**

Neno la hakiba:

- Andika neno **[Eka]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya **[lina]**:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya ni **[lina]**.
- Onesha kadi au liandike ubaoni.
- Someno neno hilo pamoja na wanafunzi.

Mchezo wa ufahamu kwa kutumia maneno **[Eka, Epa, Epua]** with pupils

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooa neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua wanafunzi walionyosha mikono na wasio nyoosha kuhakikisha kama wameelewa.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baba na mama wamekwenda shambani kuchuma embe. Shamba letu liko karibu na eneo la skuli. Lina ukubwa wa eka moja na nusu. Kila Jumamosi mimi na Ema huwa tunakweanda shamba kuchuma embe. Mama alituambia tukila embe mara kwa mara tutakuwa na afya bora.

Maswali ya ufahamu

- Baba na mama huenda shambani kufanya nini?
- Je, nyumbani kwenu kuna matunda ya aina gani?
- Embe linafaida gani mwilini?

Mazoezi.

- Waambie wanafunzi watafute maneno mengine yanayoanza na **/e/**

Weka alama (□) baada ya kufundisha

29.0 Rudia herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 6: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rudia sauti ya herufi na jina la pP, eE Kutumia maelekezo ya hapo chini Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi Soma sentensi zilizorahisi Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kadi za herufi pP, eE Kadi za herufi kwa ajili ya marudio Kadi za maneno Andika neno [Pete] ubaoni Kadi za sentensi Hadithi au Nyimbo Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /p/ /e/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa Sauti	<i>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</i>	<i>Rudia sauti zote za maneno</i> <i>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</i>	Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayoisikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) <ul style="list-style-type: none"> Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **pP, eE**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **pP** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **eE**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **pP, eE** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi pP. (Onesha wanafunzi pP.) Herufi pP inatoa sauti /p/.</i> <i>Hii ni herufi eE. (Onesha wanafunzi eE.) Herufi eE inatoa sauti /eee/.</i>	TIZAMA MAANDISHI. Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi pP . (Onesha wanafunzi herufi pP .) Herufi pP inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /p/ Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi eE . (Onesha wanafunzi herufi eE .) Herufi eE inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /eee/	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **pP, eE** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha oneshwa moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **eE**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **pP**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**pete, pipa, eka, ema**] kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) /p/ /e/ /t/ /e/
- Uganisha sauti kisha sema neno [**pete**]. Fanya hivyo kwa neno [**pipa, eka, ema,**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno [**pete**], na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. [**Mnatenda**].
Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**pete**] ni /p/, inayofuata /eee/, inayofuata /t/, ya mwisho /eee/. Ni neno gani hilo? [**pete**]. Neno hilo ni [**pete**].
- Sasa zamu yenu. Neno gani? [**pete**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [**pete, pipa, eka, ema**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au oneshwa maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia neno [*pete, pipa*]

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekozesha na yamepigwiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*pete*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

30.0 Kufundisha sauti **b**

Wiki ya 7: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi b kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi b • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [<i>bata</i>] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /t/,/k/,/e/, /s/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*kuku, kaka, sita, eka, ema, tatu, tete*]

Fundisha sauti **b** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti	Sauti mwanzo ya neno [bata] ni? /b/ Sikiliza, /b/	Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [bata] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [bata] ni /b/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /b/	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [bata/baba]? <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)
(USIANDIKE)	Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [baba] ni? /b/ Sikiliza, /b/	Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [baba] kama ulivyofanya kwa [bata]	

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /b/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**baba, kaa, bata, kama, buti, bibi, amka, babu, aka, amaka, beba**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /b/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **t, k, e, s**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **t** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **k, e, s**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **b** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>b. Onesha wanafunzi herufi b. Herufi b inaunda sauti /b/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja:</i></p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>b. (Onesha wanafunzi herufi b) Herufi b inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /b/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu.</i></p> <p><i>Darasa hii ni herufi?</i></p> <p>(Onesha herufi b)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelegeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?
---	--	---	---

			<p>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</p> <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **b** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **b**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**bata**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/b/ /a/ /t/ /a/**.
- Uganisha sauti kisha sema neno [**bata**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**bata**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**bata**] ni **/b/**, inayofuata **/aaa/**, inayofuta **/t/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? [**bata**]. Neno hilo ni [**bata**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**bata**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Baba anafuga bata.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Baba anafuga bata]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Mabata wadogo dogo wanaogelea wanaogelea

Katika shamba zuri la bustani x2

Wanapenda kutembea bila viatu, bila viatu

Katika shamba zuri la bustani

Wanalia kwa kwa kwa katika shamba zuri la bustani

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[baba, babu, bibo, beba, bata]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[bata]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [anafuga]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **anafuga**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[baba, babu, bibo, beba, bata]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoonana neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesho maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoonana neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda na onesho msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Bibi anafuga bata wawili.

Bata hawa ni weupe.

Wanacheza katika bustani.

Sisi sote tunapenda bata.

Maswali ya Ufahamu:

- Bibi anafuga bata wangapi?
- Bata wa bibi wana rangi gani?
- Je, ni kwa nini watu wanapenda kufuga bata?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /b/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

31.0 Kufundisha sauti B

Wiki ya 7: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi B kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi B • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Bata] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /t/,/k/,/e/, /s/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni kwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**kuku, kaka, sita, eka, ema, tatu,tete**]

Fundisha sauti **b** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	<i>Sauti mwanzo ya neno</i> [bata] ni? /b/ <i>Sikiliza, /b/</i> <i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno</i> [baba] ni? /b/ Sikiliza, /b/	<i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno</i> [bata] <i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno</i> [bata] ni /b/ <i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /b/</i> <i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno</i> [baba] kama ulivyofanya kwa [bata]	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnao isikia? <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <i>Wanafunzi watasema:</i>

			<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti **/b/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**baba, kaa, bata, kama, buti, bibi, amka, babu, aka, amaka, beba**]

Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/b/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **T, K, E, S**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **T** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **K, E, S**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **B** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi B. Onesha wanafunzi herufi B. Herufi B inaunda sauti /b/.</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi B. (Onesha wanafunzi herufi B) Herufi B inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /b/</i></p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi B)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **B** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **B**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Bata**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /b/ /a//t/ /a/.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**Bata**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**Bata**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Bata**] ni /b/, inayofuata /aaa/, inayofuta /t/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Bata**]. Neno hilo ni [**Bata**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Bata**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Baba anafuga bata.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Baba anafuga bata**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Nyimbo

Mabata wadogo dogo wanaogelea wanaogelea

Katika shamba zuri la bustani x2

Wanapenda kutembea bila viatu, bila viatu

Katika shamba zuri la bustani

Wanalia kwa kwa kwa katika shamba zuri la bustani

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*baba, babu, bibo, beba, bata*]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*bata*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*anafuga*]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni *anafuga*
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*baba, babu, bibo, beba, bata*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Bibi ana bata wawili.

Bata hawa ni weupe.

Wanacheza katika bustani.

Sisi sote tunapenda bata.

Maswali ya Ufahamu:

- Bibi ana bata wangapi?
- Bata wa bibi wana rangi gani?
- Je , ni kwa nini watu wanapenda kufuga bata?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /b/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

32.0 Kufundisha sauti **j**

Wiki ya 7: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi j kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi j • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [jua] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /s/ /o/ /t/ /u/ /p/ /b/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**ua, tabu, sota, pipa, bata**]

Fundisha sauti **j** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
--------------	----------------------------	---	--

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [jua] ni? /j/ Sikiliza, /j/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [juma] ni? /j/ Sikiliza, /j/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [jua] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [jua] ni /j/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /j/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [juma] kama ulivyofanya kwa [jua]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [jua/juma]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	---	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /j/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*jua, juma, maji, jana, jibu, bata, kima, tiba, soma*]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /j/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **s, o, t, u, p, b**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **s** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **o, t, u, p, b**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **j** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda”	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”	Mwanafunzi “Unatenda”
Uhusiano wa Sauti na herufi	TIZAMA MAANDISHI.	TIZAMA MAANDISHI.	<i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi j)
(ANDIKA)	<i>Hii ni herufi j. Onesha wanafunzi herufi j. Herufi j inaunda sauti /j/.</i>	<i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi j. (Onesha wanafunzi herufi j) Herufi j inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /j/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **j** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **j**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**jua**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /j/ /u//a/.

- Unganisha sauti kisha sema neno **[jua]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[jua]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[jua]** ni /j/, inayofuata /uuu/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? **[jua]**. Neno hilo ni **[jua]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[jua]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Jua ni kali sana leo.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Jua ni kali sana leo]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[jua, juma, jana, jibu]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[jua]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [kali]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **kali**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[jua, juma, jana, jibu]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooa neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoono neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesho msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mama yake Juma ana shamba la mahindi. Mahindi yanapopea mama yake Juma huyavuna. Kabla ya kupeleka katika mashine ya kusaga, huyaanika juani. Baadae hutengeneza unga wa ugali.

Maswali ya ufahamu

- Mama yake juma ana shamba la nini?
- Kwa nini mahindi yanaanikwa juani?
- Unga wa sembe unatumika kufanyia nini?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /j/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

33.0 Kufundisha sauti **J**

Wiki ya 7: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi J kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi J • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Jua] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /s/ /o/ /t/ /u/ /p/ /b/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**ua, tabu, sota, pipa, bata**]

Fundisha sauti **j** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
--------------	-------------------------------	--	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [jua] ni? /j/ Sikiliza, /j/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [juma] ni? /j/ Sikiliza, /j/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [jua]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [jua] ni /j/</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tuseme) /j/</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [juma] kama ulivyofanya kwa [jua]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Jua/ Juma]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	---	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /j/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**jua, juma, maji, jana, jibu, bata, kima, tiba, soma**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /j/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **S, O, T, U, P, B**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **s** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **O, T, U, P, B**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **J** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p><i>J. Onesha wanafunzi herufi</i></p> <p><i>J. Herufi J inaunda sauti /j/.</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi J. (Onesha wanafunzi herufi J) Herufi J inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p><i>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /j/</i></p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi J)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **J** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **J**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Jua**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /j/ /u//a/.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**Jua**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**Jua**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Jua**] ni /j/, inayofuata /uuu/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Jua**]. Neno hilo ni [**Jua**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Jua**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Jua ni kali sana leo.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Jua ni kali sana leo**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*Jua, Juma, Jana, Jibu*]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*Jua*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*kali*]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni *kali*
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*Jua, Juma, Jana, Jibu*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mama yake Juma anashamba la mahindi. Mahindi yanapokomaa mama yake Juma huenda shambani kuvuna kwa ajili ya kutengeneza unga wa ugali. Kabla ya kupeleka katika mashine ya kusaga, huyaanika juani.

Maswali ya ufahamu

- Mama yake juma ana shamba la nini?
- Kwa nini mahindi yanaanikwa juani?
- Ni kwa nini mama yake Juma anasaga mahindi?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /j/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

34.0 Rudia herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 7: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la [bB, jJ] Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi 	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi [bB, jJ] • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Baba] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/b/, /j/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</i></p> <p>/b/ /j/</p>	<p><i>Rudia sauti zote za maneno</i></p> <p><i>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</i></p> <p>/b/ /j/</p>	<p>Mwalimu anasema:</p> <p>Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosisikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **bB, jJ**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **bB, jJ**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **bB, jJ** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi bB,. Onesha wanafunzi bB. Herufi bB inatoa sauti /bbb/.</i> <i>Hii ni herufi jJ. (Onesha wanafunzi jJ.) Herufi jJ inatoa sauti /j/.</i>	TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti bB. (Onesha wanafunzi bB.) Sauti bB inatoa sauti gani,..kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /b/</i>	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

	<p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi jj. (Onesha wanafunzi herufi jj.) Herufi jj inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /j/</p>		
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **bb, jj** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **bb**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **jj**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[Baba, jua]** kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) Kwa mfano **/b/ /a/ /b/ /a/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Baba]**. Fanya hivyo kwa neno **[jua]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno **[Baba]**, na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda]**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. auti ya mwanzo katika neno **[Baba]** ni **/b/**, inayofuata **/aaa/** inayofuata **/b/**, ya mwisho **/aaa/**. Ni neno gani hilo? **[Baba]**. Neno ni **[Baba]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[Baba]**

- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [**Baba, Juma Babu, Jua, Bibi Joto**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno [**Jua, Baba, Jua, Babu Juma, Joto**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Baba**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

35.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 8: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi b, u kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi b,u • Kadi za maneno • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio:**

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: **/b/,/u/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu "Ninatenda"</p> <p><i>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p>
---	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **b, u**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **b, u** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **b, u** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi b.</i> Onesha wanafunzi herufi b. Herufi b inaunda sauti /b/.</p> <p>Onesha wanafunzi u. Herufi u inaunda sauti /u/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja:</i> <i>Hii ni herufi b.</i> (Onesha wanafunzi herufi b) Herufi b inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /b/</p> <p><i>Sasa, kilammoja:</i> <i>Hii ni herufi u.</i> (Onesha wanafunzi herufi u). Herufi u inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p>	<p>Mwanafunzi: “Unatenda”</p> <p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>
---	---	---	---

		Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /u/	
--	--	---	--

★ ★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: **b, u** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **b**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **u**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**bata, baba, ua, uji**] ubaoni kisha sema “Tizama maandishi”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /b/ /a/ /t/ /a/.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**bata**]. Fanya hivyo kwa neno [**baba, ua, uji**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**bata**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**bata**] ni /b/, inayofuata /aaa/, inayofuata /t/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**bata**]. Neno hilo ni [**bata**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**bata**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**bata, baba, ua, uji**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoonana neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*ua, uji*]

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa. Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Ufahamu

Nyoka na **Kenge** walikuwa marafiki wakubwa. Siku moja nyoka **akamtuma** kenge akamnunulie mayai ya kuku. Kenge akatoka kwenda kununua mayai, baada ya kununua akafanya **tamaa** na kuanza kula mayai yote. Nyoka alipomuuliza mayai yako wapi, kenge akadanganya kuwa mayai yamevunjika njiani. Nyoka akamwambia twende ukanioneshe, kenge akataka kukimbia lakini Nyoka akawahi kumdona na kumuingiza sumu. Kenge alipata uchungu mkali sana na mwili wake ukabadilika kwa kuwa na mabaka mabaka. Tangu siku hiyo Nyoka na Kenge ni maadui wakubwa.

Maswali ya ufahamu

- Nyoka na Kenge walikuwa na mahusiano gani?
- Nyoka alimtuma Kenge akamnunulie nini?
- Kwa nini Kenge alikula mayai aliyotumwa na Nyoka?
- Tunajifunza nini katika hadithi hii?

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno [*bata*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

36.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 8: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi j, e kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi j, e • Kadi za maneno • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /j/,/e/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu	Mwalimu na	Mazoezi ya
Utambuzi	“Ninatenda”	mwanafunzi	mwanafunzi
wa	<i>Mwalimu</i>	“tunatenda”	“unatenda”
Sauti	<i>aongoze</i>	<i>Rudia sauti zote na</i>	Mwalimu aulize: Ni
	<i>wanafunzi</i>	<i>maneno</i>	sauti gani ya mwanzo
	<i>kutambua sauti</i>		mnayoisikia? (Rejea
			maneno ya masomo
			yaliyopita)

<p>(USIANDIKE)</p>	<p>za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---------------------------	---	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **j, e**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **j, e** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **j, e** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi j.</i></p> <p>Onesha wanafunzi herufi j. Herufi j inaunda sauti /j/.</p> <p>Onesha wanafunzi e. Herufi e inaunda sauti /e/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi j.</i></p> <p>(Onesha wanafunzi herufi j) Herufi j inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /j/</p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi e.</i> (Onesha wanafunzi herufi e). Herufi e inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /e/</p>	<p>Mwanafunzi: “unatenda”</p> <p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>
---	--	---	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **j**, **e** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **j**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **e**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**jua, jiko, eka, ema**] ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.

- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /j/ /u/ /a/.
- Uganisha sauti kisha sema neno [**jua**]. Fanya hivyo kwa neno [**jiko, eka, ema**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**jua**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**jua**] ni /j/, inayofuata /uuu/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**jua**]. Neno hilo ni [**jua**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**jua**]
- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke kwa usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**jiko, eka, ema**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooa neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapooa neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**jiko, eka**]

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno [jua] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya vyema baada ya kufundisha

36.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 8: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi p, a kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi p, a • Kadi za maneno • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /p/,/a/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi “tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafunzi “unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <p><i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</i></p> <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? <p><i>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</i></p>
---	---	--	--

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **p, a**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **p, a** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **p, a** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi p.</i> Onesha wanafunzi herufi p. Herufi p inaunda sauti /p/.</p> <p>Onesha wanafunzi a. Herufi a inaunda sauti /a/.</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi p.</i> (Onesha wanafunzi herufi p) Herufi p inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa</p>

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /p/</p> <p><i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi a.</i> (Onesha wanafunzi herufi a). <i>Herufi a inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /a/</p>	
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **p, a** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **p**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **a**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**pipi, pipa, ama, ala**] ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/p/i/ /p/i/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**pipi**]. Fanya hivyo kwa neno [**pipa, ama, ala**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**pipi**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti inayounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).

- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[pipi]** ni /p/, inayofuata /iii/, inayofuata /p/, ya mwisho /iii/. Neno gani hilo? **[pipi]**. Neno hilo ni **[pipi]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[pipi]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[pipi, pipa, ama, ala]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[pima, ala]**

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la hakiba:

- Andika neno **[pipi]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

37.0 Marudio na kukazia (chagua herufi kutoka siku tofauti)

Wiki ya 8: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi t, i kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi t, i • Kadi za maneno • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: /t/,/i/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: **t, i**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi **t, i** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **t, i** kutumia muongozo ufuatao:

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi t.</i> Onesha wanafunzi herufi t . Herufi t inaunda sauti /t/. Onesha wanafunzi i . Herufi i inaunda sauti /iii/.	TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi t.</i> (Onesha wanafunzi herufi t) Herufi t inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /t/ <i>Sasa, kilammoja: Hii ni herufi i.</i> (Onesha wanafunzi herufi i).	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

		<p>Herufi i inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /iii/</p>	
--	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: **t, i** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **t**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi **i**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[taa, timu, ita, ima]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/t//a//a/**.
- Uganisha sauti kisha sema neno **[taa]**. Fanya hivyo kwa neno **[timu, ita, ima]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[taa]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti inayounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[taa]** ni **/t/**, inayofuata **/aaa/**, ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[taa]**. Neno hilo ni **[taa]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[taa]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[taa, timu, ita, ima]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoono neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*taa, ita*]

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigwiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

38.0 Kufundisha sauti *f*

Wiki ya 9: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi f kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu 	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi f • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [fisi] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /b/,/j/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [*bata, baba, jua, jiko*]

Fundisha sauti **f** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
	<p>Sauti mwanzo ya neno [fisi] ni? /f/ Sikiliza, /fff/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [fuma] ni? /f/ Sikiliza, /fff/</p>	<p>Rudia sauti zote na maneno</p> <p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [fisi] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [fisi] ni /f/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /fff/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [fuma] kama ulivyofanya kwa [fisi]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [fisi, fuma]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? <p>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia)</p> <p>Wanafunzi watasema:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /f/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**faa, tufe, taka, jofu, petu, feni, bata**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /f/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **b, j, f**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **f** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **f** kutumia muongozo ufuatao

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>f. Onesha wanafunzi herufi</p> <p>f. Herufi f inaunda sauti /fff/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi f.</i> (Onesha wanafunzi herufi f) Herufi f inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / fff/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu.</i></p> <p><i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi f)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **f** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe herufi hiyo huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **f**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[fisi]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /f/ /i/ /s/ /ii/
- Unganisha sauti kisha sema neno **[fisi]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[fisi]**, kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[fisi]** ni /f/, inayofuata /iii/, inayofuata /s/, ya mwisho /iii/. Neno gani hilo? **[fisi]**. Neno hilo ni **[fisi]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[fisi]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Fisi amekufa
- Mama anafuma kitambaa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Fisi amekufa]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*fisi, fuma, fuu, fuo, futa, fito*]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*fisi*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*ghafila*]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni *ghafila*
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*fisi, fuma, fuu, fuo, futa, fito*]

- Waelezewanafunzi wanyooshemkonowanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baraka na Sofia ni marafiki. Wote wanasoma darasa la kwanza. Siku moja walikwenda **porini** kutafuta matunda na walipata matunda mengi mazuri na mabivu. Wakati wanarudi nyumbani, ghafla alitokea fisi. Walipomuona waliyatupa matunda na kukimbia huku **wakihema** na kupiga mayowe. Mara akatokea **msasi** na mbwa wake wakaanza kufukuza fisi na kukimbilia **vichakani**.

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /f/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

39.0 Kufundisha sauti F

Wiki ya 9: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi F kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi F • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Fisi] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/b/,j//p/ /e/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**Bata, Baba, Jua, Jiko, Pete, eka**]

Fundisha sauti **F** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda" Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Fisi, Fuma]?
--------------	----------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [Fisi] ni? /f/ Sikiliza, /fff/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Fuma] ni? /f/ Sikiliza, /fff/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Fisi] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [Fisi] ni /f/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /fff/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [Fuma] kama ulivyofanya kwa [Fisi]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	---	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /f/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [*faa, tufe, taka, jofu, petu, feni, bata*] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /f/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **b, j, f**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **f** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **F** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi</i> F. Onesha wanafunzi herufi F. Herufi F inaunda sauti / fff/.	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda” TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja:</i> <i>Hii ni herufi</i> F. (Onesha wanafunzi herufi F) Herufi F inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?	Mwanafunzi “Unatenda” <i>Sasa zamu yenu.</i> <i>Darasa hii ni herufi?</i> (Onesha herufi F) <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?
--	---	---	--

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) / fff/</p>	<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **F** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe herufi hiyo huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **F**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.

- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[Fisi]** ubaoni kisha sema “**Tizama maandishi**”.
- Waoneshe namnaya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/f/ /i/ /s/ /i/
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Fisi]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Fisi]**, kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Fisi]** ni **/f/**, inayofuata **/iii/**, inayofuata **/s/**, ya mwisho **/iii/**. Neno gani hilo? **[Fisi]**. Neno hilo ni **[Fisi]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[Fisi]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Fisi amekufa
- Mama anafuma kitambaa.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Fisi amekufa]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[Fisi, Fuma, Fuu, Fuo, Futa, Fito]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[Fisi]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya **[ghafila]**:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ghafila**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*Fisi, Fuma, Fuu, Fuo, Futa, Fito*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshemkonowanapoonaneno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoonaneno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozesha na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baraka na Sofia ni marafiki. Wote wanasoma darasa la kwanza. Siku moja walikwenda porini kutafuta matunda. **Ghafa** alitokea fisi , walipomuona walikimbia haraka na kurudi nyumbani huku wakipiga **mayowe**.

Maswali ya Ufahamu

- Baraka na sofia walikwenda wapi?
- Kwa nini Baraka na Sofia walikimbia?
- Kuna hatari gani watoto kwenda porini?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /f/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

40.0 Kufundisha sauti **d**

Wiki ya 9: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi d kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi d • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [duka] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /f/, /b/, /j/, /p/, /e/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**fisi, fua, bata, baba, jua, jiko, pete, ema**]

Fundisha sauti **d** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
--------------	----------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [duka] ni? /d/ Sikiliza, /d/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [dudu] ni? /d/ Sikiliza, /d/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [duka]</p> <p>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [duka] ni /d/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /d/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [dudu] kama ulivyofanya kwa [duka]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [duka, dudu]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /d/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[faa,deni, jadi, tufe, duka, taka, daji, petu, dudu, bata, dabo]**
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /d/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **b, j, f, p, e, d**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **d** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **d** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda”	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”	Mwanafunzi “Unatenda”
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi d. Onesha wanafunzi herufi d. Herufi d inaunda sauti /d/.</i>	TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi d. (Onesha wanafunzi herufi d) Herufi d inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i>	<i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi d)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>

		<p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /d/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **d** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe herufi hiyo huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **d**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**duka**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".

- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/d/ /u/ /k/ /a/
- Unganisha sauti kisha sema neno [**duka**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**duka**], kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**duka**] ni */d/*, inayofuata */uuu/*, inayofuata */k/*, ya mwisho */aaa/*. Neno gani hilo? [**duka**]. Neno hilo ni [**duka**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**duka**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Duka la dada ni dogo.
- Nani anauza duka?

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**duka la dada ni dogo**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**duka, damu, dada, dudu, dau, dadi**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**duka**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [**ghafila**]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ghafila**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*duka, damu, dada, dudu, dau, dadi*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. **ANGALIZO:** Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baraka na Sofia ni marafiki ni wanafunzi wa darasa la pili katika skuli ya msingi darajani. Siku moja walipokuwa wakicheza uwanjani, waliliona debe karibu na uwanja. Baraka alilisogelea lile debe ilia one kilchopo ndani. Alipochungulia ghafla nyuki wengi walitoka kwenye debe. Baraka na Sofia waliogopa sana

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /d/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

41.0 Kufundisha herufi **D**

Wiki ya 9: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi D kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi D • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Duka] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /f/, /b/, /j/, /p/, /e/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**Fisi, Fua, Bata, Baba, Jua, Jiko, Pete, Ema**]

Fundisha sauti **D** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [Duka] ni? /d/ Sikiliza, /d/</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Dudu] ni? /d/ Sikiliza, /d/</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Duka] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [Duka] ni /d/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /d/</p> <p>Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [Dudu] kama ulivyofanya kwa [Duka]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia kwenye neno [Duka, Dudu]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti **/d/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) **[Faa, Jadi, Tufe, Duka, Taka, Daji, Petu, Dudu, Bata, Dabo]**
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/d/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **b, j, f, p, e, d**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **D** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi zilizosalia
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **D** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda”	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”	Mwanafunzi “Unatenda”
Uhusiano wa Sauti na herufi	TIZAMA MAANDISHI.	TIZAMA MAANDISHI.	<i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi D)</i>

<p>(ANDIKA)</p>	<p><i>Hii ni herufi D. Onesha wanafunzi herufi D. Herufi D inaunda sauti /d/.</i></p>	<p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi D. (Onesha wanafunzi herufi D) Herufi D inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /d/</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p>
------------------------	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **D** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe herufi hiyo huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **D**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Duka**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /d/ /u/ /k/ /a/
- Unganisha sauti kisha sema neno [**Duka**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**Duka**], kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Duka**] ni /d/, inayofuata /uuu/, inayofuata /k/, ya mwisho /aaa/. Neno gani hilo? [**Duka**]. Neno hilo ni [**Duka**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Duka**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Duka la dada ni dogo.
- Nani anauza duka?

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Duka la dada ni dogo**].

- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**Duka, Damu, Dada, Dudu, Dau, Dadi**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Duka**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [ghafila]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ghafila**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**Duka, Damu, Dada, Dudu, Dau, Dadi**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baraka na Sofia ni marafiki ni wanafunzi wa darasa la pili katika skuli ya msingi darajani. Siku moja walipokuwa wakicheza uwanjani, waliliona debe karibu na uwanja. Baraka alilisogelea lile debe ilia one kilchopo ndani. Alipochungulia ghafila nyuki wengi walitoka kwenye debe. Baraka na Sofia waliogopa sana.

Maswali ya Ufahamu.

- Baraka na Sofia waliona nini uwanjani?
- Kwa nini Baraka na Sofia waliogopa sana?
- Kwa nini watoto wanakatazwa kuchezea vitu vilivyotupwa?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /d/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

42.0 Marudio (herufi kubwa na ndogo)

Wiki ya 9: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la fF, dD Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi fF, dD • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [fuma] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /f/, /d/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi “Tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote za maneno</i></p> <p><i>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafunzi “Unatenda”</p> <p>Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema</i></p>
---	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **fF, dD**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **fF, dD**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi **fF**, **dD** kwa kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda”	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”	Mwanafunzi: “Unatenda”
<p>Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi fF Onesha wanafunzi fF. Herufi fF inatoa sauti /fff/.</i></p> <p><i>Hii ni herufi dD. (Onesha wanafunzi dD). Herufi dD inatoa sauti /d/.</i></p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti fF. (Onesha wanafunzi fF) Sauti fF inatoa sauti gani, kila mmoja?</i></p> <p><i>Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /fff/</i></p> <p><i>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi dD. (Onesha wanafunzi herufi dD). Herufi dD inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) /d/</i></p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa</p>

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **fF**, **dD** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)

- Sema sauti ya herufi **fF**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **dD**

- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; **[fisi, duka]** kwenye ubao na useme **“Tizama Maandishi”**.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)
- **/f/ /i/ /s/ /i/**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[fisi]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno **[fisi]** na kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda]**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[fisi]** ni **/f/**, inayofuata **/iii/**, inayofuata **/s/**, ya mwisho **/iii/**. Ni neno gani hilo? **[fisi]**. Neno hilo ni **[fisi]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[fisi]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[fuma, futa, fisi, duka, dudu, dada]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[[fuma, futa, fisi, duka, dudu, dada]**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.

- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**fisi**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

43.0 Kufundisha sauti *n*

Wiki ya 10: Siku ya 1

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi n kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu 	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi n • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [nepi] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/f/,/d/,/j/, /a/**
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**futa, foka, dada, debe, jua, jiko, ana**]

Fundisha sauti **n** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sauti mwanzo ya neno [nepi] ni? /n/ Sikiliza, /n/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [nane] ni? /n/ Sikiliza, /n/</i></p>	<p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [nepi] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [nepi] ni /n/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Sote tuseme) /n/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [nane] kama ulivyofanya kwa [nepi]</i></p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia katika neno [nepi, nane]?</p> <ul style="list-style-type: none"> Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)

			<p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /n/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**kaa, nene, kama, nona, nane, amka, nepi, aka, noti, amaka**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /n/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **f, d, j, a**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **n** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **d, j, f**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **n** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>n. Onesha wanafunzi herufi n. <i>Herufi n inaunda sauti /n/.</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja:</i></p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>n. (Onesha wanafunzi herufi n) <i>Herufi n inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /n/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi n)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **n** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **n**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono "kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**nepi**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). /n/ /e/ /p/ /i/.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**nepi**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**nepi**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**nepi**] ni /n/, inayofuata /eee/, inayofuta /p/, ya mwisho /iii/. Neno gani hilo? [**nepi**]. Neno hilo ni [**nepi**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**nepi**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anafua nepi

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Mama anafua nepi**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [*nepi, nona, nane*]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*nepi*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*anafuga*]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni [*anafuga*]
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [*nene, nona, nane, noti, nepi*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooa neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapooa neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mtoto wetu amevaa nepi.

Nepi hiyo ina maua mazuri.

Mama amenunua nepi nyingi.

Maswali ya ufahamu

- Mtoto wetu amevaa nini?
- Kwa nini nepi in maua?
- Kwa nini watoto huvaa nepi?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /n/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

44.0 Kufundisha sauti N

Wiki ya 10: Siku ya 2

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi N kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi N • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Nepi] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /f/, /d/, /j/, /a/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**futa, foka, dada, debe, jua, jiko, ana**]

Fundisha sauti **nN** kwa kutumia muongozo ufuatao:

<p>Ujuzi</p> <p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu “Ninatenda”</p> <p><i>Sauti mwanzo ya neno [Nepi] ni? /n/ Sikiliza, /n/</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [Nane] ni? /n/ Sikiliza, /n/</i></p>	<p>Mwalimu na Mwanafunzi “tunatenda”</p> <p><i>Rudia sauti zote na maneno</i></p> <p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [Nepi]</i></p> <p><i>Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [Nepi] ni /n/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Sote tuseme) /n/</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [Nane] kama ulivyofanya kwa [Nepi]</i></p>	<p>Mazoezi ya mwanafuzi “unatenda”</p> <p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia katika neno [nepi, nane]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?
---	--	---	--

			<p>(mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto)</p> <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti /n/ na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**kaa, nene, kama, nona, nane, amka, nepi, aka, noti, amaka**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti /n/.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **F, D, J, A**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **F** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **D, J, A**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **nN** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>N. Onesha wanafunzi herufi N. Herufi N inaunda sauti /n/.</p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi</i></p> <p>N. (Onesha wanafunzi herufi N) Herufi N inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /n/</p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi N)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	--	---	---

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **N** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **N**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[Nepi]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/N/ /e//p/ /i/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Nepi]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[Nepi]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[Nepi]** ni **/n/**, inayofuata **/eee/**, inayofuta **/p/**, ya mwisho **/iii/**. Neno gani hilo? **[Nepi]**. Neno hilo ni **[Nepi]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[Nepi]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Mama anafua nepi

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mama anafua nepi]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[Nepi, Nona, Nane]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[Nepi]** ubaoni.

- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [anafuga]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **[anafuga]**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[Nene, Nona, Nane, Noti, Nepi]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Mtoto wetu amevaa nepi.

Nepi hiyo ina maua mazuri.

Mama amenunua nepi nyingi.

Maswali ya ufahamu

- Mtoto wetu amevaa nini?
- Kwa nini nepi in maua?
- Kwa nini watoto huvaa nepi?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /n/

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

45.0 Kufundisha herufi /

Wiki ya 10: Siku ya 3

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi / kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi / • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [lima] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
---	---

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /n/ /e/ /t/ /p/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**nane, nepi, ema, eka, tatu, time, pete, pipi**]

Fundisha sauti / kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p><i>Sauti mwanzo ya neno [lima] ni? // Sikiliza, //</i></p> <p><i>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [lita] ni? // Sikiliza, //</i></p>	<p><i>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [lima] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [lima] ni // Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Sote tuseme) //</i></p> <p><i>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [lita] kama ulivyofanya kwa [lima]</i></p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia katika neno [lima, lita]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana nyote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:
---	--	--	---

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti //

na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**ppip, pipa, lima, kaka, lita, lete, babu, lipa**]
Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti //.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **n, e, t, p**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **p** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **n, e, t**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **I** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: “Ninatenda” TIZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”	Mwanafunzi “Unatenda”
Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	<i>Hii ni herufi I. Onesha wanafunzi herufi I. Herufi I inaunda sauti //.</i>	TIZAMA MAANDISHI. <i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi I. (Onesha wanafunzi herufi I) Herufi I inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) //</i>	<i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi I)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <i>Wanafunzi watasema:</i>

			<ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
--	--	--	---

★★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **I** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina la herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **I**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno **[lima]** ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/I/ /i/ /m/ /a/.

- Unganisha sauti kisha sema neno **[lima]**.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[lima]**, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **(Mnatenda)**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[lima]** ni **/l/**, inayofuata **/iii/**, inyafuata **/m/** ya mwisho **/aaa/**. Neno gani hilo? **[lima]**. Neno hilo ni **[lima]**.
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? **[lima]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

Kaka analima shamba.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Kaka analima shamba]**.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; **[lima, lipa, lita]**

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno **[lima]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya **[ana]**:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ana**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; **[lima, lita, lete, lipa]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Juma na Asha wana shamba kubwa. Shambani wamepanda mahindi na mchicha. Baba yao hupenda sana kwenda shambani kulima. Juma na Asha humsaidia baba yao aendapo shambani.

Maswali ya ufahamu

- Shambani kwa Juma na Asha wamepanda nini?
- Kwa nini baba yao hupenda sana kwenda shambani?
- Je wewe unapenda kulima?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti //

Weka alama ya **vyema** baada ya kufundisha

46.0 Kufundisha herufi L

Wiki ya 10: Siku ya 4

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi aweze kutamka sauti na jina la herufi sauti na jina la herufi L kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi L • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Lima] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /n/ /e/ /t/ /p/
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). [**nane, nepi, ema, eka, tatu, time, pete, pipi**]

Fundisha sauti // kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" <i>Rudia sauti zote na maneno</i>	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
--------------	-------------------------------	--	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Sauti mwanzo ya neno [lima] ni? // Sikiliza, //</p> <p>Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [lita] ni? // Sikiliza, //</p>	<p>Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [lima] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [lima] ni // Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Sote tuseme) //</p> <p>Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [lita] kama ulivyofanya kwa [lima]</p>	<p>Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia katika neno [lima, lita]?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya deski wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti // na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [**ppip, pipa, lima, kaka, lita, lete, babu, lipa**] Maana yake “Ndiyo” Maana yake “hapana”
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti //.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: **N, E, T, P**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi **P** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi **N, E, T**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi **L** kutumia muongozo ufuatao.

<p>Msingi wa kialfabeti</p> <p>Uhusiano wa Sauti na herufi</p> <p>(ANDIKA)</p>	<p>Mwalimu: “Ninatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Hii ni herufi</i></p> <p>L. Onesha wanafunzi herufi L. <i>Herufi L inaunda sauti //.</i></p>	<p>Mwalimu na mwanafunzi: “Tunatenda”</p> <p>TIZAMA MAANDISHI.</p> <p><i>Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi</i></p> <p>L. (Onesha wanafunzi herufi L) <i>Herufi L inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?</i></p> <p>Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) <i>//</i></p>	<p>Mwanafunzi “Unatenda”</p> <p><i>Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi L)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu aelekeze mkono upande wa kushoto) <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p><i>Wanafunzi watasema:</i></p>
---	---	--	--

★ ★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: **L** (AU andika herufi hiyo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha ioneshe huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua jina ya herufi hiyo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi **L**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**Lima**] ubaoni kisha sema "**Tizama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**).
/l/ /i/ /m/ /a/.
- Uganisha sauti kisha sema neno [**Lima**].
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno [**Lima**], kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Lima**] ni */l/*, inayofuata */iii/*, inayafuata */m/* ya mwisho */aaa/*. Neno gani hilo? [**Lima**]. Neno hilo ni [**Lima**].
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [**Lima**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

Kaka analima shamba.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [**Kaka analima shamba**].
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; [**Lima, Lipa, Lita**]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [**Lima**] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [ana]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni **ana**
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [**lima, lita, lete, lipa**]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapooa neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au oneshwa maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapooa neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kujibu maswali ya ufahamu , tulia kwa muda na oneshwa msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Juma na Asha wana shamba kubwa. Shambani wamepanda mahindi na mchicha. Baba yao hupenda sana kwenda shambani kulima. Juma na Asha humsaidia baba yao aendapo shambani.

Maswali ya ufahamu

- Shambani kwa Juma na Asha wamepanda nini?
- Kwa nini baba yao hupenda sana kwenda shambani?
- Je wewe unapenda kulima?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti //

Weka alama **vyema** baada ya kufundisha

47.0 Rudia herufi kubwa na ndogo

Wiki ya 10: Siku ya 5

<p>Tarehe: _____</p> <p>Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika</p> <p>Malengo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudia sauti ya herufi na jina la [nN, nN] Kutumia maelekezo ya hapo chini • Fanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Soma sentensi zilizorahisi • Soma hadithi	<p>Zana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadi za herufi [nN, LI] • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Bata] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Nyimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi
--	--

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: /n/, //
- Waulize wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" <i>Rudia sauti zote za maneno</i>	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda" Mwalimu anasema: Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosisikia (Rejea maneno ya masomo yalivyopita)
--------------	--------------------------------	---	---

<p>Utambuzi wa Sauti</p> <p>(USIANDIKE)</p>	<p>Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.</p> <p>/n/ //</p>	<p>Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti waliyojifunza somo lililopita.</p> <p>/n/ //</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wasichana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wavulana nyote, ni sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono upande wa kulia) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto) <p>Wanafunzi watasema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyote kwa pamoja, sauti ipi? <p>Wanafunzi watasema:</p>
---	--	--	--

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni **nN, IL**
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TIZAMA MAANDISHI.**
- Waulize wanafunzi ni herufi gani na waioneshe **nN, IL**
- Waulize wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja amefahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi **bB, jJ, eE**, kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
<p>Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)</p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Hii ni herufi nN,. Onesha wanafunzi nN. Herufi nN inatoa sauti /n/.</i></p> <p><i>Hii ni herufi IL. (Onesha wanafunzi IL.) Herufi nL inatoa sauti /l/.</i></p>	<p>TIZAMA MAANDISHI. <i>Kila mmoja: Hii ni sauti nN. (Onesha wanafunzi nN.) Sauti nN inatoa sauti gani,..kila mmoja?</i> Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) /n/</p>	<p>Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa</p>

		<p>Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi IL. (Onesha wanafunzi herufi IL.) Herufi jj inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) //</p>	
--	--	---	--

★ ★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi **nN**, **IL** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
- Sema sauti ya herufi **nN**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **IL**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; [**Lima, Nepi**] kwenye ubao na useme “**Tizama Maandishi**”.
- Waoneshe namna ya kutamka neno (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)
Kwa mfano
- **// /i/ /m/ /a/**.
- Unganisha sauti kisha sema neno [**Lima**]. Fanya hivyo kwa neno [**Nepi**]
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno [**Nepi**] na kisha tamka neno lote [**Nepi**]
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamka. [**Mnatenda**].
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [**Nepi**] ni **/n/**, inayofuata **/eee/** inayofuata **/p/**, ya mwisho **/iii/**. Ni neno gani hilo? [**Nepi**]. Neno ni [**Nepi**].
- Sasa zamu yenu. Neno gani? [**Nepi**]
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [*Nepi, Lima, Lita, neon, nipe, lipa*]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno [*Lima, Lipa, Nepi, Nane*]

Rejea neno la hakiba:

- Andika neno [*bata*] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekozeshwa na yamepigwiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Hadithi kutoka kwenye kitabu]

- Andika hadithi kutoka kwenye kitabu ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

